

28px

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ Γ. Ε. Π. ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ Π. Ν. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

ΕΤΟΣ Α'.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 1

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 40 - ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΔΡΧ. 25
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2

31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1928

Ἡ «Ναυτική Ἑλλάς» ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Π. Ναυτικοῦ ἔχει ὡς πρόγραμμά τήν ψυχαγωγίαν τῶν πληρωμάτων τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, τήν διάδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ναυτικῆς Ἱστορίας καὶ Λογογραφίας, τήν δημιουργίαν στενότερων σχέσεων μεταξὺ τοῦ Ναυτικοῦ καὶ θαλασσινοῦ γενικῶς κόσμου καὶ τήν ἀνάπτυξιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ σκέψις τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος» ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου ἐπεκροτήθη ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ ναυτικοῦ, ἀθλητικοῦ καὶ φιλολογικοῦ κόσμου.

Λόγιοι, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, ναυτικοί, ἐφοπλισταί, ἀθλητικαὶ καὶ ναυτικαὶ ὀργανώσεις, φίλοι τῆς θαλάσσης καὶ φυσιολάτραι ἅπλοι ἐδήλωσαν ἤδη εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ ὅτι ἡ «Ναυτική Ἑλλάς» θέλει τύχη τῆς ἐκθύμου ὑποστηρίξεώς των.

Ἡ «Ναυτική Ἑλλάς» ἐκδιδομένη ὑπὸ ἐπισήμου γραφείου τοῦ Κράτους δὲν ἀποδίδει εἰς οὐδὲν ἐμπορικὸν ὄφελος ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐκδίδεται. Πᾶσα εἴσπραξις ἐκ συνδρομῶν, διαφημίσεων κτλ. ὅς διατίθεται ἀμέσως πρὸς βελτίωσιν τῆς ὕλης καὶ γενικῶς τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Α'. ΤΕΥΧΟΥΣ

Α. Πορφύρα. Φωνὴς τῆς θάλασσης (ποίημα). — **Α. Παπαδήμα.** Ἡ Συντροφιά (διήγημα). — **Κ. Φαλιταῖς.** Ἡ ναυμαχία τῆς Ἑλλης. — **Κ. Φ.** Ὁ Καντάρας (ναυτικὸ διήγημα). — Τὸ ψάρεμμα τοῦ τόννου στὴ Σαρδηνία (περιγραφή). — **Α. Τανάγρα.** Οἱ Κουρσάροι (διήγημα). — **Θ. Π.** Μὲ τοὺς Κληρωτοὺς τοῦ 1928 στὸ Πόρο. **Ρ. Ἑλληνα.** Τοῦ πόρτου. — **Κ. Φαρέρ.** Μία πολὺ πρωτότυπη Ποντικοπαγίδα (Γαλλικὸν εὐθυμογραφικὸν διήγημα). — **Β. Μ.** Οἱ Σφουγγαράδες (περιγραφή). — **Α. Προιονιστῆ.** Κάλιο φόνισσα παρὰ ἄτιμη (διήγημα). — **Θ. Ποταμιάνου.** Ἑλληνικὰ Ἀκρογιάλια. — Ἀθλητικὴ κίνησις. — Εὐθυμὴ Στήλη. — Ναυτικὰ Νέα. — Εἰκόνες ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ Στόλου κ.τ.λ. — Στίτσα. — Βινιέτες.

ΩΝΕΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

“Όταν ἀπ’ τὴν ἀνήμερην Νοτιά κυνηγημένα,
Τ’ ἄλλα καΐκια σὲ γιαλοὺς ἀπάνεμους ποδίζουν,
Ἐκεῖνα ποῦναι ἀπὸ καιρὸ μέσ’ τὸ βυθὸ πνιγμένα,
Βγαίνουν ἀπάνω κι’ ὅπως πρὶν στὸ πέλαγο ἀρμενίζουν.

Τρόπια καὶ σάπια καὶ χωρὶς πανιὰ καὶ δίχως ξάρτια,
Κ’ οἱ ναῦτες λείπουν, λείπουνε κ’ οἱ γέροι καπετάνοι,
Σὲ κάποια ἀκόμῃ μένουνε σπασμένα τὰ κατάρτια,
Καὶ πάνε πᾶν καὶ δὲ ζητᾶν νὰ βροῦν ἓνα λιμάνι.

“Όσο βράδυνάζει πειὸ πολὺ τὰ κύματα θεριεύουν,
Οὐρλιάζουνε καὶ μέσα τους κυλᾶν ἀπάνω κάτου,
Παρακυλᾶν τὰ μαῦρ’ αὐτὰ καΐκια καὶ χορεύουν,
Χορεύουν τὸν τρελλὸ χορὸ τὸν ἄγριο τοῦ Θανάτου.

Λ. ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑ

Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Ο κουτσός μουσικός με τὰ μακρὰ μαλλιά, τὸ ἀδύνατο χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὰ μεγάλα ἱσκιωμένα μάτια, ὁ ὑπάλληλος ὁ νέος ποὺ σπούδαζε — ἡ ἴδια συντροφιά — βρεθήκανε στὸ δωμάτιο τοῦ Πέρκα, ποὺ γιόρταζε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἐνας ἄγιος δίχως εἶδα ἦταν στὸ τραπέζι ἀπάνω καὶ μπροστά του ἓνα καντήλι. Χτύπησε στὰ μάτια τοῦ κουτσό μουσικοῦ καὶ καθὼς μπήκε στάθηκε μπροστά. Κι' ὅπως ἦταν ψηλὸς κι' ἀδύνατος με τὰ ξέθωρα ῥοῦχά του σκέπαζε τὴν εἰκόνα.

— Τί κοιτᾷς, τοῦ φώναξεν ὁ Πέρκας.

— Ἀηδονόγλωσσα θὰ ἦταν ὁ μακαρίτης, εἶπε με βαθεῖα φωνή. Κανταδόρος στίς κακοτοπιές. Ἐχουν ἓνα πάθος τὰ μάτια του.

Καθήσανε στὸ μεσιανὸ τραπέζι οἱ δύο, ὁ μουσικός στὴ γωνιά κι' ὁ Πέρκας στάθηκεν ὀρθὸς καὶ κοιτάζε τὸ ἀντικρινὸ σπιτί.

Ο μουσικός σφύριζεν ὕστερα μουρμούρισε κάποιο σκοπὸ, τοιτώνοντας τὸ πόδι του.

Ο Πέρκας μιλοῦσε τώρα γιὰ τὸ κορίτσι τοῦ ἀντικρινοῦ σπιτιοῦ. Γιὰ τὰ παιχιδιάρικα μάτια της γιὰ τὴ χαϊδευτικὴ φωνή της, ὕστερα γιὰ τὴν κορμωστασιά της, τὰ χυτὰ στήθεια καὶ τὸ πρόσωπο ποὺ ἔμοιαζε με πρόσωπο κούκλας.

— Χρυσὴ καρδιά, εἶπεν ὁ κουτσός μουσικός στὸν Πέρκα μαζεύοντας τὸ πόδι του. Νὰ σὲ εἶχα μαζί μου θαρρῶ, πὼς δὲ θὰ πεινοῦσα ποτέ. Τὰ λόγια σου . . . κι' ἓνα ποτήρι με κιντρινωπὸ διωμάντι. Σὺ νὰ μίλαγες κι' ἐγὼ νὰ τραγοῦδαγα. Κι' ἡ χάρη τοῦ ἁγίου νὰ μᾶς σκέπαζε.

— Ὅλοι γελάσανε.

Ο Πέρκας τραβήχτηκεν ἀπὸ τὸ παράθυρο. Κι' ὁ ὑπάλληλος τοῦγενε με γέλιο. Μὰ ἐκεῖνος ἀντὶ νὰ μιλήσει γύρισε τὰ μάτια του ξανά στὸ ἀντικρινὸ σπιτί.

— Γονατιστὸς στὴ χάρη της! Πετάχτηκεν ὁ μουσικός. Κι' ὅλοι νομίσανε πὼς ἦταν σκοπὸς τραγουδιοῦ. Μὰ ἐκεῖνος ἔδειχνε τὸ κορίτσι, ποὺ εἶχε βγεῖ στὸ ἀντικρινὸ ψηλὸ μπαλκόνι με τὴν μπλε ποδιά, με σγουρόξανθα μαλλιά καὶ με χεῖλια κόκκινα σὰν ἄγουρα κεράσια.

Τρέξανε ὅλοι στὸ παράθυρο κοντά. Στάθηκαν ἀμίλητοι. Ο Πέρκας με ταραχή, ὁ ἐπιστήμονας με ψευδόγελο, ὁ ὑπάλληλος σ' ἔκσταση κι' ὁ μουσικός με καρφωμένα τὰ μεγάλα του, ἱσκιωμένα μάτια.

Τὸ τραγοῦδι τοῦ κουτσό με τὸ σιγανὸ ἀκοπανιαμέντο τοὺς ἔβριζε σὲ σκέψη.

Γιὰ σκορπισμένον βιὸς μίλαγε, γιὰ θάλασσες, γιὰ στερεές, γιὰ χεῖλια καὶ στόματα γιὰ κορμιά λυγρὰ καὶ μάτια γυλανά καὶ ἱσκιωμένα. Κι' ὅλο στὰ μάτια γύριζεν ἡ στροφή κι' ὅλο τὰ μάτια τοῦ μουσικοῦ γοργόπαιζαν καὶ στυλόνονταν στὸ ταβάνι.

Κι' ἀπὸ τὸ τραγοῦδι ἦρθεν ἡ ἱστορία του. Καὶ μέσα σ' αὐτὴν ἀνάφερεν ὅσα καὶ στὸ τραγοῦδι του καὶ τὸ ξετύλιγμά τους, ἦταν, ὅπως καὶ τὸ ξετύλιγμα τοῦ σκοποῦ. Χαρὲς ποὺ τὸν πλάνευαν καὶ λύπες μουσικῆς, κρύφειες. Γιὰ τὰ μάτια της δὲν τὸν κοιτάζανε με τὴν ἴδια λαχτάρα καὶ στὸ φίλι τοῦ τραβήχτηκεν ἀδιάφορα, ψυχρὰ.

Καὶ στὸ τέλος:

— Νάβλεπες τὰ χεράκια της — μυστήριον — σὰν κρινένια. Τὰ χελάκια της — ἀηδονόγλωσσα — σὰν ἀνοιγοκλείναν. Τὰ μάτια της — γλομπάκι ἡλεκτρικὸ — σὰν σὲ κοιτάζουνε. Κι' ὁ τρόπος τους — Χρυσὴ καρδιά — σὰν μιλοῦσε. . . Κι' ὕστερα τὸ κορμί της.

Καὶ σηκώθηκεν ἀπὸ τὴ γωνιά. Τὸ πόδι του λίγυσε καὶ μαζί τὸ σῶμά του. Καὶ τὸ πρόσωπό του σὰ νὰ πῆρε μιὰ ἄγρια ἔκφραση, με τὰ μακρὰ μαλλιά, ποὺ ἀνεμιστήκανε — — —

«Κεῖνα τὰ χρόνια ἔμενα στὸ σπιτί μου κοντά — ἀρχισεν ὁ ἐπιστήμονας. Μικρὴ πολιτεία, περισσότερα χωράφια, παρὰ σπιτία. Μὰ γῆ ὀργωμένη, γῆ ποὺ θέριευε τὸ σπαρτό. Κι' οἱ συντοπίτες μου με κάτι μπόγια κυπαρισένια. Κι' ἐμεῖς κάμари ξέχωρο, ποὺ ἀνοίξαμε τὰ μάτια σὲ τέτοια γῆ. Σ' αὐτὴ τὴ γῆ, στὸ φωτεινὸ αὐτὸν τόπο γνωρίστηκα τότε μ' ἓνα κορίτσι. Ἡμερη κι' ἀπλή φύση, καταλαβαίνεις; Στὴν ὄψη της φαινότανε τὸ μέστωμα τῶν δεκαεφτά χρόνων. . . Καὶ τὸ κορμί της χυτὸ σὰ δροσοπηγή.

Πέραγα χαρούμενες μέρες μαζί της ἀν καὶ με τὸ σπιτί μου ἄλλαζε καθημερινὰ πικρὰ λόγια. . . Μοῦ θυμίζανε πὼς εἶμαι «ἐπιστήμονας» καὶ κατακρένανε τὴ θέση μου ἀντικρυ της.

Μὰ ἦρθε καιρὸς ποὺ ἡ ἀπλότητα της συντρόφιστάς μου, μοῦ φάνηκε κάτι τις πολὺ κοινὸ καὶ πιστεψα τὰ λόγια της μητέρας μου καὶ τῆς ἀδερφῆς.

Λογάριαζα τώρα νὰ φύγω ἀπὸ κεῖ.

Τὴν ἐπιστήμη μου τὴ σκέπαζεν ἡ σκόνη στὴ γωνία τώρα.

Ἐνα δειλινὸ ποὺ ἀπαντηθήκαμε, προσπέρασα χωρὶς νὰ τῆς μιλήσω.

Τὸ βράδυ ὅμως, καθὼς ἀνέβαινα στὸ σπιτί μου, στὴν αὐλόπορτα τὴν ἀντίκρισα μπροστά μου.

— Λογάριαζεις νὰ φύγης; μοῦ εἶπε με τρεμουλιαστὴ φωνή.

Ἦταν ἀπὸ τὰ ἡσυχὰ βράδια, ποὺ μόνο ἀπόμακρα ἀκοῦς φωνές μισοσβησμένες νὰ σκίζουσι τὸν ἀέρα καὶ νὰ σβηνουσι ξανά, σὰ φωνές πουλιῶν.

— Ὁχι. δὲν ξέρω. . . δὲν ἀποφάσισα, ἀποκριθῆκα.

— Τότες ἐγὼ; . . ἔκανε ξαφνικὰ καὶ χύθηκεν ἀπάνω μου με ἀναφυλλητά. Με τράνταξε, με τράβηξε κι' ἐγὼ ἤμουν σὰ χαμένος. Στὸ σκοτάδι εἶδα τὰ μάτια της νὰ λάμπουνε καὶ τὸ πρόσωπό της κίτρινο. Δίχως νὰ νοιώσω βρεθῆκα ἀντικρυ στὴ μητέρα μου καὶ στὴν ἀδερφή μου.

Σὲ λίγο ἦρθε ἡ μητέρα της καὶ τὴν πῆρε με τὴ βία.

— Σὰ δὲ ντρέπεσαι, ποὺ πᾶς καὶ μπλέκεις. ἔλεγεν ἀδιάκοπα ἡ ἀδερφή μου. Κι' ἐγὼ τρώμαζα μὴν τὴν ξαναῖδω, ἔτσι ὅπως ἦταν με τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τ' ἀγριωμένα μάτια. Μέσα μου, παράξενον, δοκίμαζα χαρὰ γι' αὐτό, μὰ σύγκαιρα τὴ λυπόμουν. . . Ἦταν περασμένη ἡ νύχτα.

Στὸ σπιτί μου ὅλοι κοιμόνταν. Διάβαζα μ' ἀλλόκοτη ὄρεξη αὐτὸ τὸ βράδυ. Ξαφνικὰ ἄκουσα μιὰ φωνὴ κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Δὲν πῆγε ὁ νοῦς μου, πὼς θὰ ἦταν ξανά αὐτή. Τ' ἀνοῖξα καὶ τὴν εἶδα κάτω στὴν αὐλὴ με τὴν μητέρα της, ποὺ τὴν τράβαγε.

Κατέβηκα ἀθέλητα σιγά.

Τούτη τὴ φορὰ δὲν ἔκλαιγε.

Μὲ κοιτάζε μόνο μ' ἀγριωμένη ὄψη.

— Γιατί δὲν ἔρχεσαι ἐκεῖ; . . . μοῦ εἶπε.

— Ποῦ ἐκεῖ; . . ῥώτησα.

— Στὸ σπιτί.

Καὶ ξανά ἔβγαλε μιὰ φωνὴ δυνατὴ. Κι' ἔπειτα πολλὲς φωνές, ἄγριες, τρικυμιστές. . .

Συνήσανε ὅλοι. Εἶδανε τὸ ἀναμμένο φῶς, τίς ἀνοιχτὲς πόρτες καὶ τρέξανε. . . Γύρισα ὕστερ' ἀπὸ λίγο στὸ σπιτί, ποὺ ἔγινε ἡσυχία. Ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ βουνὸ ἔβγαине τὸ μισοσφύγαρο. Δὲν ξέρω γιατί μοῦ φαινόταν, πὼς θ' ἀκούγα ξανά τὴ φωνὴ της, τρικυμιστὴ καὶ ἄγρια νὰ σκίζει τὸν ἡσυχο βραδινὸν ἀέρα. . . Πέρασε λίγος καιρὸς κι' ἔφυγα.

Κυλήσανε τὰ χρόνια κι' ἔμαθα πὼς παντρεύτηκε. Ὑστερα πὼς ἀπόχτησε ἓνα παιδί. Ἡ μανία γιὰ τὴν ἐπιστήμη μου θέριευε τώρα μέσα μου. Καταλαβαίνεις, πὼς σηκώνομουν πολλὰ μέτρα ἀπὸ τὴν ἀπόμειρη γῆ τοῦ τόπου μου καὶ πλαγευόμουν στοὺς ὁρισμούς καὶ στίς διτάξεις. . . Καταλαβαίνεις, πὼς εἶχα ξεχάσει τὴν παλαιὰ ἱστορία. Καὶ μόνο τίς προάλλες μοῦ τὴ θυμήσε ἡ μητέρα της, ποὺ τὴν εἶδα ἐδῶ.

— Πὼς; πετάχτηκεν ὁ μουσικός.

— Μοῦ εἶπε, πὼς πέθανε καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ φώναζε τ' ὄνομά μου, ὅπως καὶ τότε στὴ νύχτα ἐκείνη, στὴν ἡσυχία, με τὴν ἄγρια, τρικυμιστὴ της φωνή, σὰν χαροπάλευε. Καὶ τὸ φώναζεν ὅσο ποὺ ἔσβησε στὰ χεῖλιά της.

— Ὁ ἐπιστήμονας ἔπαιζε.

— Τόσο αἰσθημα, μουρμούρισε ὁ ὑπάλληλος.

— Συνηθισμένη ἱστορία εἶπεν ὁ Πέρκας.

Μόνο ὁ μουσικός δὲ μίλησε.

Καθόταν με ἀτλωμένο πόδι στὴ γωνιά καὶ τὰ μάτια του μεγάλα, ἱσκιωμένα βλέπανε ἔξω.

Εἶχε πέσει πειὰ τὸ σκοτάδι κι' ἡ κάμαρα φωτιζότανε ἀπὸ τὸ χλωμὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, ποὺ ἔκαγε στὴν εἰκόνα μπροστά. Ὁ μουσικός σηκώθηκε κι' ἔκανε νὰ τραγουδήσει. Μὰ ὁ σκοπὸς κύλησε θλιβερός ἀπὸ τὰ χεῖλιά του κι' ἔσβησε σὰν παράπονον. Ὁ ἐπιστήμονας μόνο δὲν εἶχε σηκωθεί. Φαινόταν, πὼς θ' ἀρχίζε ξανά τὴν ἱστορία του, ὅπως θὰ μίλαγε γιὰ τὴν ἐπιστήμη του. Σὰ νὰ εἶχε δέσει τὴ ζωὴ του μ' αὐτὴν κι' ἔτρεχε κοντὰ στοὺς ὁρισμούς καὶ στίς διτάξεις.

Καθὼς βγήκανε στὸ δρόμον, ὁ μουσικός εἶπε στὸν ὑπάλληλον.

— Μὲ τέτοια ἱστορία καὶ νὰ μὴ χαλάει ἡ καρδιά αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. . .

Κι' ὁ ὑπάλληλος κοιτάζοντας ἀδιάφορα πέρα.

— Παραμύθια ἀδερφέ. . . Εἶνε νὰ λὲς λυπητερά παραμύθια σὲ τέτοιο φῶς ποὺ ζῆς. . .

Κι' ὁ ἀέρας ποὺ φύσηξε σὰ νὰ τοὺς χτύπησε πλημυρισμένος ἀπὸ μυρωδιὲς λουλουδιῶν.

Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

ΤΟ ΨΑΡΕΜΜΑ ΤΟΥ ΤΟΝΝΟΥ ΣΤΗ ΣΑΡΔΗΝΙΑ

Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Σαρδηνίας Ἡ «τοννάρες» τοῦ μαρκησίου. Τὰ τε-
ράστια δίχτυα καὶ τὸ «δωμάτιον τοῦ θανάτου» Ἡ πάλῃ μὲ τὰ θεώ-
ρατα ψάρια. Ὁ Rais καὶ οἱ ἄνθρωποί του. «Νερό! Νερό!»

Ὁ τόννος, τὸ ὄγκυνο, ὅπως τὸ λένε οἱ ψα-
ράδες, εἶναι ψάρι πού ζῇ στὶς θερμὲς θάλασ-
σες κοντὰ στὸν Ἰσημερινό, ἀλλὰ στὶς ἀρχὲς
τοῦ Μαρτίου ἀρχίζει νὰ μεταναστεύῃ πρὸς τὴ
Μεσόγειο κατὰ κοπάδια ἀπὸ χιλιάδες χιλιάδων
ψάρια. Ὅσοι τόννοι κατορθώσουν καὶ ξεφύ-
γουν ἀπὸ τὰ φονικά καρτέρια τῶν ψαράδων,
ἀρχίζουν νὰ γυρίζουν πάλι πίσω μετὰ τὸν
Ἰούνιο. Ἐνὰ εἶδος μικροῦ τόννου ζῇ ἀποκλει-
στικὰ στὴ Μεσόγειο θάλασσα καὶ μένει κρυμ-
μένος εἰς τὰ βαθύτερα μέ-
ρη ὅλο τὸν χειμῶνα, ἀνε-
βαίνοντας στὴν ἐπιφάνεια
τὸν Μάρτιο.

Τὰ ψάρια αὐτὰ ἔχουν
ἀνάγκη ἀπὸ καθαρό καὶ
ὕγιενό νερό, καὶ ἡ πειὸ
μικρὴ ἀκαθαρσία τὰ πει-
ράζει καὶ τ' ἀναγκάζει νὰ
ξεφύγουν ἀπ' τὴ φυσικὴ
τοὺς πορεία. Οἱ τόννοι
εἶναι ἕνα τὰ ἀπὸ μεγαλύτε-
ρα εἶδη τῶν ψαριῶν, εἶναι
ἐξαιρετικὰ δειλοὶ καὶ λί-
γες φοῦδες ἄμμου ἂν ὀιχ-
τοῦν στὸ μέρος ὅπου εἶναι
μαζεμμένοι, φτάνουν γιὰ
νὰ τοὺς κατατρομάξουν καὶ
νὰ τοὺς διασκορπίσουν ἐδῶ
καὶ ἐκεῖ. Οἱ ψαράδες πού
κυνηγοῦν τοὺς τόννους ἐκ-
μεταλλεύονται τὴ φυσικὴ
αὐτὴ δειλία καὶ μὲ πολὺ
ἀπλούστατα τεχνάσματα κα-

μέτρα, καὶ μᾶκρος περίπου σαράντα μέτρα σὲ
κάθε πλευρά. Τὸ τελευταῖο ἀπ' αὐτὰ τὰ χωρί-
σματα ὀνομάζεται corpus (σῶμα) ἢ «δωμά-
τιο τοῦ θανάτου» καὶ εἶναι τὸ μόνο πού ἔχει
πάτο καὶ μιὰ πόρτα καμωμένη ἀπὸ σπάγγους,
ἡ ὁποία σηκώνεται ὅταν μαζεῦτον ἀπὸ πάνω
τὰ ψάρια τὴν ὥρα πού πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ
ἡ Mattanza ἢ ὁ σκοτωμός. Οἱ τόννοι ἔχουν
πάντοτε κατεύθυνση πρὸς τὴν Ἀνατολή, καὶ
ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὸ ἀριστερό τους μάτι καὶ αὐτὸ

τὰ ψάρια, καὶ σχηματίζουν ἕνα μικρὸ τετρά-
γωνο μὲ τὶς βάρκες, εἰς τὸ ὁποῖον μένει μο-
νάχα ὁ Rais, ἀκριβῶς στὴ μέση πάνω ἀπὸ τὸ
corpus. Ὅταν βρεθοῦν ὅλοι στὶς θέσεις τοὺς
βγάζουν οἱ ἄνδρες τὰ καπέλλα τοὺς καὶ προ-
σεύχονται. Ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθεια διαφό-
ρων ἁγίων καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἁγίου Πέτρου,
πού εἶναι ὁ κυριώτερος προστάτης τῶν ψαρά-
δων. Αὐτοὶ πού ψέλνουν τὶς προσευχὲς τε-
λειώνουν μὲ τὴν ἀκόλουθη ἐπίκληση. «Ὁ Κύ-
ριε κάμε νὰ εἶναι πλούσιο

τὸ ψάρεμα στὴν ὁποία
ἀπαντοῦν τὰ πληρώματα
«Dio lo faccia» δηλαδὴ «ὁ
Θεὸς νὰ δώσῃ». Ὅταν τε-
λειώσουν οἱ προσευχὲς, ὁ
Rais ἐρωτᾷ τοὺς καπετανέ-
ους τῶν λέμβων ἂν εἶναι
ὅλοι ἔτοιμοι, καὶ ἀφοῦ πά-
ρῃ καταφατικὴ ἀπάντησις
ἀρχίζει τὸ κυνήγι τοῦ ψα-
ριοῦ. Τὸ μεγαλύτερο δια-
χώρισμα πού εἶναι ἀκρι-
βῶς μπροστὰ ἀπὸ τὸ δω-
μάτιο τοῦ θανάτου, εἶναι
τὸ μέρος πού ἔχουν μὲς
ξευτεῖ τὰ περισσότερα ψά-
ρια. Ἐκεῖ τριγυρίζουν μὲ
στὸ νερό, σ' ἀτέλειωτους
κύκλους, μέχρι τῆς στιγμῆς
πού οἱ ψαράδες τ' ἀναγκά-
ζουν νὰ περάσουν στὸ «δω-
μάτιο τοῦ θανάτου». Μόλις
μποῦν μέσα σηκώνεται ἡ

Καθένας προσπαθεῖ νὰ σκοτώσῃ περισσότερα.

πρέπει πάντοτε νὰ τῶχουν ὑπ' ὄψει τοὺς αὐτοὶ
πού στήνουν τὰ δίχτυα.

Ὁ Rais ὅπως λέγεται ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ
ψαρέματος, τοὺς ἐπισκέπτεται συχνὰ καὶ μπορεῖ
ἀπὸ τὴ βάρκα του νὰ ὑπολογίσῃ κατὰ προ-
σέγγιση τὸν ἀριθμὸ τῶν ψαριῶν πού κυκλω-
θήκανε. Ὅταν νομίσῃ πὼς μαζεύτηκαν ἀρκετὰ
ὥστε ν' ἀρχίσῃ τὸ ψάρεμα παρουσιάζεται στὸ
γενικὸ διευθυντὴ τῆς *Τοννάρας* καὶ τοῦ δίνει
λογαριασμό, ὃχι μόνο τοῦ ἀριθμοῦ ἀλλὰ καὶ
τῆς ποιότητος τῶν ψαριῶν πού εἶδε,
δηλαδὴ ἂν εἶναι μεγάλα ἢ μικρὰ ἢ μέτρια.
Ἄν ἀποφασισθῇ ν' ἀρχίσῃ ἡ «mattanza» ἐξο-
πλίζουν τὶς βάρκες μὲ πλήρες πλήρωμα τὸ
ὁποῖον δὲν εἶναι μικρότερον τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ
120 ἄνδρες. Τὴν ἄλλῃ μέρα πρὶν χαράξῃ ἀκόμη
ὁ Rais, μαζὺ μὲ τοὺς πειὸ ἔμπειρους ναῦτες,
ἀφοῦ βεβαιωθοῦν πὼς ὁ καιρὸς εἶναι εὐνοϊ-
κὸς ἀρχίζουν τὶς ἀναγκαῖες προετοιμασίες. Ἡ
μεγάλῃς βάρκες φορτώνονται μὲ καμάκια, κον-
τάρια, μαχαίρια καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα.

ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ

Ἐπίσης φορτώνονται ψωμιὰ, κρασί καὶ
ἄλλες διάφορες προμήθειες. Τὰ φορέματα
τῶν ἀνδρῶν εἶναι ἐλαφρότατα, ὅπως ἀπαιτεῖ
ἡ ἐπικίνδυνη ἐργασία τῶν, καὶ τὰ πόδια τῶν
φροντίζουν νὰ εἶναι πάντοτε ἐντελῶς ἐλεύ-
θερα. Μόλις φθάσουν στὰ δίχτυα μετροῦν πάλι

πόρτα γιὰ νὰ ἐμποδιστῇ ἡ εἰσόδος τῶν στ' ἄλλα
διαχωρίσματα. Τὰ πληρώματα τῶν λέμβων
πού εἶναι γύρω ἀπὸ τὰ δίχτυα ἀρχίζουν νὰ
τὰ ὑψώνουν σιγά-σιγά. Ὁ Rais ἀπὸ τὴ βάρ-
κα του δίνει θάρρος στοὺς ἄνδρες, καὶ πότε
πότε τοὺς ῥίχνει νερό γιὰ νὰ τοὺς δροσίσῃ
τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς, μέσα στὸ φλογερὸ
κάμα τοῦ καλοκαιριοῦ. Καὶ πολλὲς φορὲς,
ἀκούονται φωνὲς «Νερό, νερό, Rais!». Ἐνῶ
τὸ ψάρεμα ἐξακολουθεῖ, οἱ ναῦτες τραγου-
δοῦν ἕνα παρὰξενο μονότονο τραγοῦδι, πού
τοὺς δίνει κουράγιο καὶ ξελαφρύνει τὸν
κόπο τῆς δουλειᾶς. Καθὼς σηκώνεται τὸ
δίχτυ ὁ Rais ἀπὸ τὴ βάρκα του προσέχει
καὶ καθοδηγεῖ τὴν ἐργασία, γιὰτὶ ἂν δὲν
ὑψωθῇ ὁμοίωμα ἀπὸ ὅλους τοὺς ναῦτες,
τὰ ψάρια μποροῦν νὰ ξεφύγουν εὐκόλως. Ἄν
ἡ θάλασσα δὲν εἶναι ἐντελῶς ἡσυχὴ οἱ δυ-
σκολίες εἶναι μεγαλύτερες. Ὅταν τὰ ψάρια
καταλάβουν πὼς μπλέχτηκαν στὰ δίχτυα πού
τραβιῶνται ἀπὸ τὶς βάρκες, παλεύουν μὲ δύ-
ναμη γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν, καὶ καθὼς χτυ-
ποῦν τὴ θάλασσα μὲ τὶς οὐρὲς τοὺς, τὸ νερό
πετιέται πάνω στοὺς ἄνδρες καὶ τοὺς μου-
σκεύει ὥς τὸ κόκκαλο. Ἀπὸ τὸ πολὺ πάλε-
μα, τὰ ψάρια χάνουν γρήγορα τὴ δύναμή
τους καὶ τότε τὰ μάτια τῶν ναυτῶν, πού πε-
ριμένουν τὸ σύνθημα τῆς σφαγῆς, στρέφονται
πρὸς τὸν Rais.

Η ΠΑΓΙΔΕΣ

Τὰ τεράστια δίχτυα καμωμένα ἀπὸ χοντρὸ
σπάγγο ἔχουν συνήθως μᾶκρος 400 καὶ 500
μέτρων καὶ σχηματίζουν ἕνα εἶδος διαδρόμου
πού τελειώνει σὲ δυὸ διάφορα διαχωρίσματα ἢ
κάμαρες ὅπως συνήθως τὰ λένε. Τὰ ψάρια
μπαίνουν μέσα σ' αὐτὰ τὰ διαχωρίσματα γυ-
ρεύοντας τροφὴ καὶ καθὼς περνοῦν ἀπὸ τὸ
ἕνα στὸ ἄλλο εἶναι ἀδύνατο νὰ γυρίσουν πρὶν
πίσω ἢ νὰ φύγουν ἐκτὸς ἂν εἶναι τρικυμία,
ὁπότε ἡ ὁρμὴ τῶν κυμάτων χαλαρώνει ἢ χα-
λαίει τὰ δίχτυα.

Τὰ δίχτυα αὐτὰ τοποθετοῦνται κ' ἐθέτως
καὶ στρεφόνονται ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο στὸ βυθό,
τὸ δὲ ἄλλο ἄκρο κρατιέται στὸν ἀφρὸ ψηλά
μὲ φελάκια. Κάθε χωρίσμα ἔχει βάθος τριάντα

ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΟ ΜΑΚΕΛΕΙΟ

Αυτός βρίσκεται σε πολύ μεγάλη απόσταση και έτσι ο ήχος της φωνής του δεν μπορεί να φτάσει ως τους ψαράδες. Γι' αυτό σηκώνει το χέρι του και συγχρόνως σφυρίζει δυνατά, κι' αυτό είναι σημάδι για ν' αρχίσουν το σκοτώμο. Καθένας προσπαθεί να σκοτώσει όσα μπορεί περισσότερα ψάρια και συχνά φιλονεικούν μεταξύ τους, όταν συμβεί κατά τύχη να πληγώσουν δυο μαζί τον ίδιο τόννο, βεβαιώνοντας καθένας πως βρίσκεται στο δικό του μέρος. Τότε ο Rais έχει καθήκον να τους συμφιλιώσει δίνοντας στον καθένα το δίκιο του. Όταν σκοτώνουν το ψάρι πρέπει να φροντίζουν να μην το κομματιάσουν, διότι πρέπει να το δώσουν άκεραίο σ' αυτούς που φροντίζουν για την κατεργασία του. Όταν πειά σκοτωθούν τα δύο τρίτα των ψαριών, δίνεται το σύνθημα να πάση το ψάρεμα και όποιος ναύτης δεν παρατήρησε άμέσως το καμάκι του τιμωρείται με πρόστιμο.

Αυτό γίνεται γιατί τα υπόλοιπα ψάρια είναι τα μικρότερα, και μπορούν να πιαστούν πειό εύκολα όταν με μια νέα μανούβρα διωχτούν σ' ένα μέρος του «corpus» όπου τα δίχτυα είναι τόσο σφιχτομπλεγμένα και στερεά ώστε δεν υπάρχει φόβος να δραπετεύσουν οι αϊχμάλωτοι. Η διαταγή του σκοτωμού ακούεται εκ νέου και εξακολουθεί, ως πού πειά κανείς τόννος να μη μείνει ζωντανός. Όταν βεβαιωθούν πως ούτε ένας δεν έμεινε στα δίχτυα, τα χαμηλώνουν πάλι, και η παραφορτωμένες βάρκες φεύγουν από το μέρος που έγινε το σκότωμα, κι' η θάλασσα δλόγυρα είναι βαμμένη κόκκινη, ως πού φτάνει το μάτι, από τα αίματα. Οι σκοτωμένοι τόννοι μετριούνται πάλι, και οι ψαράδες πέφτουν στη θάλασσα για να ξεπλυθούν από τα αίματα που τους έχουν γεμίσει κι' ύστερα αλλάζουν τα ρούχα τους και γυρίζουν στην παραλία. Μονάχα ο Rais μένει πίσω μέσα στη μικρή του βάρκα να δει αν τα δίχτυα είναι εν τάξει και αν άρχισαν να μπαίνουν μέσα άλλα ψάρια. Όλες σχεδόν η μεγάλες τοννάρες έχουν κοντά στην παραλία εγκαταστάσεις για την κατεργασία του τόννου. Διακόσιοι περίπου άντρες περιμένουν στην παραλία να φτάσουν οι βάρκες. Δυνατοί βασταζοί είναι έτοιμοι να μεταφέρουν τα ψάρια στους ώμους των. Κάθε τόννος ζυγίζει από 20 έως 200 λίβρες.

Η ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΨΑΡΙΟΥ

Αφού άνοιχθούν και καθαρισθούν τα ψάρια,

μοιράζονται στους ναύτες όσα έντόσθια μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αναλόγως του ποσού των τόννων που έσκότωσε καθένας και ύστερα γυρίζουν όλοι μαζί με τη λεία τους, τραγουδώντας ευθύμα καθώς προχωρούν. Τα ψάρια που μεταφέρονται στην έγ κατάσταση για να ταριχευθούν φτάνουν πολλές φορές τα χίλια. Η κεφαλή κόβονται και ξεραίνονται, ύστερα βράζονται, και το λάδι που βγάλουν χρησιμοποιείται για την κατεργασία των δερμάτων. Τα σώματα των ψαριών κρεμώνται από τις ούρες για να στεγνώσουν τελείως από το αίμα πριν άρχισή η ταρίχευσις. Κατόπιν τοποθετούνται σε μεγάλα τραπέζια, κόβονται γρήγορα και βράζονται σε μεγάλα καζάνια. Οι άντρες που τα κατεργάζονται είναι εκείνοι που το χειμώνα κάμνουν τα βαρέλια στα όποια τοποθετούνται μετά το βράσιμο. Ο τόννος καταστρέφεται εύκολα με την ελάχιστη άμελεια κατά την προπαρασκευή του δια την εξαγωγή, και γι' αυτό σ' αυτή τη δουλειά άσχολούνται οι πειο έμπειροι άντρες. Η έργασία αυτή πρέπει να γίνεται με την πειο μεγάλη ταχύτητα και πολλές φορές χίλιοι τόννοι παρασκευάζονται μέσα σε σαράντα όχτω ώρες. Τα βαρέλια και οι τενεκέδες στους όποιους τοποθετούνται είναι γεμάτοι λάδι. Τα έντόσθια ταριχεύονται με άλατι μόνον και πωλούνται σε χαμηλές τιμές. Ο τόννος ξεδεύεται πολύ σ' όλα τα νότια μέρη της Ιταλίας, και ιδιαιτέρως τη Σαρακοστή. Μπορεί να μαγειρευτεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μοιάζει στη γεύση με το κρέας του μοσχαριού, κι' όταν ακόμα μαγειρεύεται μονάχα με λάδι είναι μια πολύ θρεπτική τροφή. Αυτοί που δεν έχουν δη ποτέ πως ψαρεύεται ο τόννος, δύσκολα μπορούν να φαντασθούν πόσο μεγάλος κόπος και δαπάνη χρειάζεται. Η mattanza ή το σκότωμα, του ψαριού, που περιγράψαμε, αν και διαρκή λίγες ώρες, κουράζει υπερβολικά τους δυνατόους άντρες που λαμβάνουν μέρος σ' αυτό, τόσο πού τα μέλη τους εξακολουθούν πολλές μέρες να τους πονούν. Αν λάβουμε υπ' όψει τον αριθμό των ανθρώπων που άπασχολούν η τοννάρες το ψάρεμα, του τόννου είναι ένας από τους μεγαλύτερους πόρους της άλλως τε φτωχής και εγκαταλελειμένης Σαρδηνίας.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΤΡΑΞΙΟΝ

Στην Τοννάρα Isola Piana συχνά κάνουν επιδρομές οι καρχαρία έλκυόμενοι από την όσμη του τόννου. Πολλές φορές κατορθώνουν να συλλάβουν κανέναν απ' αυτούς με τα δόν-

τια τους και καταβροχθίζουν με μια μονάχα δαγκωματιά την κοιλιά του πού την προτιμούν περισσότερο. Κάποτε ένας καρχαρίας άκολουθοῦσε μια βάρκα φορτωμένη με σκοτωμένους τόννους τόσο σιμά στην παραλία ώστε πετάχτηκε στην άμμο. Ο σκύλος του ιδιοκτήτου, βλέποντας το σπαρτάρισμα του πελώριου αυτού ζώου πάνω στην άμμο, έτρεχε μπρος και πίσω μέσα στο νερό άλυχνώντας με μανία. Ο ιδιοκτήτης πού έβλεε, από ένα παράθυρο τη σκηνή, είδε στο τέλος μ' ευχαρίστησή του να σωθής από τους ναύτες ο σκύλος και να σκοτωθής ο καρχαρίας.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΜΙΑ ΗΜΙΑΜΦΙΒΙΟΣ ΦΥΛΗ ΑΦΡΙΚΑΝΩΝ

Η Αφρικανική είναι ή Ηπειρος πού έχει τις περισσότερες φυλές της Γης. Η έπιστήμη πιστεύει ότι όλες οι αφρικανικές φυλές προήλθαν από τον γορίλλα, αλλά ίσως να προήλθαν και από άλλα κατώτερα είδη πιθήκων, γιατί δεν είναι δυνατόν να πιστέψη κανείς πως όλες εκείνες οι τρομακτικές και άπαίσιες μορφές γιγῆκαν από το χέρι του Θεού.

Τελευταίως ανακαλύφθηκε κοντά στη λίμνη Ρορντολφ, της άποικίας Κένυα, μια φυλή «ψαραθρώπων» —όπως τους ονόμασαν— οι όποιοι ζούνε ως επί το πλείστον μέσα στη λίμνη αυτή.

Η φυλή αυτή αντιπροσωπεύει το μόνο ήμιαμφιβιο είδος ανθρώπων. Έξακριβώθηκε κατόπιν πολλών παρατηρήσεων, ότι οίσοδήποτε εκ της φυλής αυτής, πεθαίνει όταν μείνη τρεις ώρες έξω απ' το νερό της λίμνης. Πίνουν δὲ νερό κάθε ώρα, γιατί αν δεν πινόν τα χείλια τους σκίζουν και ματώνουν.

Η φυλή αυτή περνά όλο το καιρό της μες στα νερά της λίμνης και ψαρεύει ψάρια με δίχτυα φτιασμένα από κλαδιά φοινίκιας. Τα ψάρια είναι ή τακτική τροφή τους, μόνο δὲ όταν πιύσουν κανένα ίπποπόταμο τρώνε το κρέας του.

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ

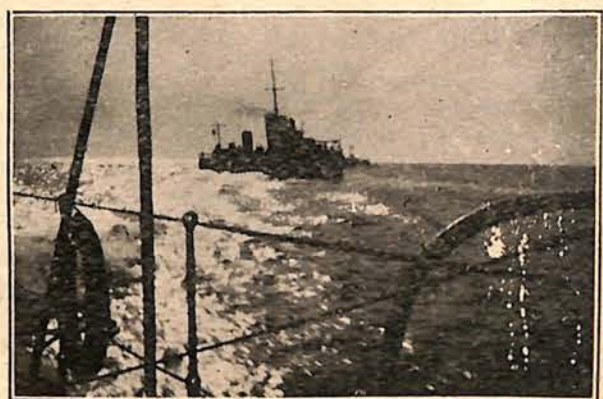
Είς το Μεξικό υπάρχει ένα είδος βατράχων πού φαίνεται ότι φτίνει αίμα. Ένας όμως άμερικανός έπιστήμων πού εξέτασε με προσοχή το είδος αυτό των βατράχων, λέγει ότι δεν φτνόνν, αλλά διακρύβουν αίμα. Μερικόνδς απ' αυτούς τους πήρε μαζί του για το Ζωολογικό κήπο της Νέας Υόρκης.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κολύμπι από το «Λεμβούχο».

ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Το Άντιτορπιλικόν Λέων.

ΠΑΛΗΣ ΝΑΥΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓ. ΤΑΝΑΓΡΑ

ΟΙ ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ

Πίσω από τὸν κάθο τῶν Ψαρῶν, κορμμένες ἡ δύο τράταις περιμέ-
ρουν.

Εἴκοσι ἑως τρι-
άντα θαλασσινοί,
μὲ πρόσωπα ἡλιο-
καμμένα, μὲ χέρια
σὰν κοπάνους συμ-
βουλευόμενοι κυττά-
ζοντες τὸν ὁρίζοντα.

Βοῶν βοῶν ἓνα μπρίκι ἔχει φανῇ
μακρὸν ὄστρια γάρμπη, μὲς στὴν καταχνιά
καὶ τώρα τὰ ἀνοίγματα πανιά του ζωγρα-
φίζονται καθαρὰ εἰς τὸ σκοτεινὸν πέλα-
γος. "Αδίκᾳ ὅμως! Τὸ καραντί εἶνε με-
γάλο, οὔτε πλοῖ ὁρᾷ φρεσῶ!

Τὸ σκοτάδι πέφτει πίσσα, γὰ τὸ κόπης
μὲ τὸ μαχαῖρι γύρω καὶ εἰς τὸ βάθος ζω-
γραφίζονται ἀκόμη σκοτεινότεραις ἡ Χίος
καὶ αἱ Μικρασιατικαὶ ἀχταί.

Ἡ τράταις ἦσαν περιμένουν μὲ τὰ
μάτια πάντα πρὸς τὸ μπρίκι.

Ἐπὶ τέλους ἓνας ἀπὸ τὴν πρώτην
βάρκα ἀφ' οὗ ἐνομβροδύθηκε προσεκτικὰ
τὸν οὐρανὸ καὶ ἐσήκωσε τὸ βρεγμένο
δάχτυλο στὸν ἀέρα γὰ ἰδῆ μὴπως φρεσᾷ
σφυρίζει ἐλαφρῶ.

Ἡ δύο τράταις τότε κινεῖται γὰ μᾶς,
κάμνουν φτερά, σχίζον τὸ κῆμα σὰν
μαγεμμένας.

Μόλις ἐλαφρὸς φλοῖσθος ἀκούεται. Νο-
μίζεις ὅτι δὲν κόφονται κοντιὰ τὸ κῆμα,
ἀλλὰ φτερούγια ἀόρατα.

Τὸ βρίκι ἀκίνητον, μὲ ἀνοικτὰ πανιά,
πεσμένον στὸ καραντί, παρακνῶ καὶ τὰ
ψηλά του κατόρτια ζωγραφίζον μεγάλα
σχήματα εἰς τὸν σκοτεινὸν οὐρανόν. Τὰ
πανιά του χτυποῦν εἰς τὰ κατόρτια σὰν
ἀπλωμένα ἀσπρόροχα.

Εἰς τὸ κατὰστρομα εἶνε ἡσυχία ἐπάνω.
Ὁ πηδαλιούχος βλέπει τὸν οὐρανὸν καὶ
χασμουριέται οἱ περισσότεροὶ ἀναπαύονται
κίνδυνον οὔτε ὑποπτεύουν κἄν.

Ἐκατὸ μέτρα μακρὸν τὸν, οἱ δύο
τράταις χωρίζονται, ἡ μία τραβᾷ δεξιὰ, ἡ
ἄλλη ἀριστερά.

Τὸ ρεσάλτο θὰ γείνη καὶ ἀπὸ τῆς δύο
μεριᾶς.

Ἡ δύο σειραῖς τὰ κοντιὰ μόλις σηκώνονται
καὶ πάλι βαφτίζονται μαλακὰ σὰν βελούδο.

Καὶ ἔξαφνα ἀφίονται εἰς τὸν δρόμον
τῆς τράτας. Γάντζοι ἀγκιστρώνονται δε-
ξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τὴν κονταστὴ καὶ πε-
νήντα δαίμονες μὲ τὰ χαντζάρια εἰς τὰ δόν-
τια καὶ τὰ μακρὰ πιστόλια εἰς τὰ χέρια
σκαλώνουν καὶ χύνονται εἰς τὸ κατὰστρομα.

Τοῦ ξανθοῦ πηδαλιούχου φεύγει τὸ
πηδάλιον ἀπὸ τὰ χέρια. Ὁ σκοπὸς ἀπὸ
τὸ ψηλὸ γεφύρι βάζει βραχνὴν φωνήν.
Μερικοὶ ναῦταις κοιμισμένοι εἰς τὰ σανίδια
ἀναπηδῶν ἔντρομοι...

Εἰς μίαν στιγμὴν ὅλοι εἶναι πιασμένοι,
ἀφωπλισμένοι, δεμένοι. Οἱ κουρσάροι πιά-

ρουν ὅλας τὰς καθόδους. Ἡ συγκοινο-
νία μὲ τοὺς κάτω εἶνε ἀδύνατη.

Ἐν τούτοις δὲν κινεῖται. Ψιθυρίζουν,
κυττάζονται...

Πίσω ἀπὸ τὴν κλεισμένην μπουνκαπό-
τες τὰ τηλεβόλα ἀπλώνουν τοὺς μαύρους
λαιμούς των, σὰν κακὰ ζῶα, ποῦ θὰ
ἤθελαν γὰ βλάψουν, οἱ ναῦταις φοροῦν
στολήν καὶ ὁ ξανθὸς νέος ἔχει γαλόνια
ἀξιωματικοῦ εἰς τὰ μαγιόκια.

Τὸ μπρίκι εἶνε Ἀυστριακὸ!

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν πειρατῶν στεγνὸς καὶ
ἀγριὸς γεροκουρσάρος μὲ ἀγκαθωτὰ μον-
στάκια καὶ ἀνελεήμονον βλέμμα ζύνει τὴν
ἀμνηχαντὸν τὸ κεφάλι καὶ βλασφημίαις ἀνε-
βαίνουν εἰς τὰ χεῖλη του.

Ὁ διαταγμὸς του ὅμως δὲν κρατεῖ πολὺ.

Ἐπὶ τέλους σκύφτει εἰς τὸ ταμποῦκι
τῆς πύμης καὶ ζητεῖ τὸν κυβερνήτην.

— "Ἄς κοιτάσῃ ἐπάνω ἡ εὐγενεία του...
Τὸν παρακαλῶ ν' ἀναίθῃ... Ἀντὸν τὸν
πειράζει κανεὶς!

Ἡ εὐγενεία του, μεσόκοπος Ἀυστρια-
κὸς μὲ ξανθὸς φανοῦτες, ἀναβαίνει, μασ-
σὼν νευρικά τὸ χονδρὸ μουστάκι του,
καὶ ῥίχνον ταχὺ βλέμμα εἰς τοὺς πειρατὰς.

— Καπετάνιο μου... ἔλαβε τὸν λόγον
ὁ κουρσάρος εἰς κακὴν Ἰταλικήν, μὴ τὸ
πάρης ἄσκημα... Ἀντὸν σὰς καταλάβαινε
πὺς εἰσαστε πολεμικὸ...

Ὁ κυβερνήτης ἀνέπνευσε καὶ ἐσήκωσε
τὸ βλέμμα.

— Καλά! τώρα τί θέλετε;... εἶπε.

— Ἐμεῖς δὲν θὰ πειράξωμε κανένα,
οὔτε θὰ ἐγγίξωμε τίποτε... Ἀλλὰ καὶ
σεῖς γὰ μᾶς ἀφήσετε γὰ φύγωμε, χωρὶς
γὰ μᾶς κάμετε κακό...

— Σύμφωνοι! ἔσπευσε γὰ εἰπῆ ἐκεῖνος
ἐλαφρομένους. Πηγαίνετε στὸ καλὸ καὶ
κανεὶς δὲν θὰ σὰς ἐγγίξῃ...

— Ὡστε παραδέχεσαι;

— Παραδέχομαι.

— Καλά! πιστεύω τὸ λόγο σου. Γὰ
περισσότερη ἀσφάλεια ὅμως θέλω καὶ
κἄτι ἄλλο...

— Λέγε!...

— Εἰμποροῦσα γὰ καρφώσω τὰ κανόνια
σου, ἀλλὰ γὰ γὰ σὰ χαλάσω;... Καὶ ἔπει-
τα δὲν θέλωμε γὰ σὲ πειράξωμε σὲ τίποτε.

— Λοιπὸν;

— Λοιπὸν... ὅτι σοῦ ζητοῦμε εἶνε γὰ
θελήσῃς μὴ στιγμὴν ἐδῶ τὰ παιδιὰ γὰ τὰ
καταβάσων στὸ ἀμπόρι... ἔτσι γὰ γὰ
λείψῃ ὁ πειρασμός...

— Ἔστω! εἶπεν ἐκεῖνος σηκώνων τοὺς
ὄμους. Κάμετε ὅτι θέλετε.

Ὁ γέρος ἔκαμε τότε νόημα εἰς τοὺς
συντρόφους των καὶ ἐκεῖνοι ἀμέσως ἐσκά-
λωσαν εἰς τὰ ἐξάρτια καὶ ἀφ' οὗ κατέβα-
σαν ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ πανιά, ἔδεσαν
στερεὰ τὰ μεγαλῆτερα παλάγκα καὶ ἡ
μετακόμισις ἄρχισε.

Τὸ κάθε τηλεβόλον μαζὺ μὲ τὸν κυλ-
λίσαντα ἐσφίγγετο εἰς μίαν θηλειά, ἐσηκώ-
ντο μετώπον καὶ μὲ ἐλαφρὸ τριζύμο τοῦ

μακαρᾷ ἐπήγαγε εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀμπαριοῦ
γὰ ἡσυχάσῃ ἐνῶ αἱ ἀποθήκαι τῶν πυρομα-
χικῶν καὶ τὰ ὅπλα ἐκαρφώνοντο στερεὰ.

Ἐντὸς ὀλίγου ὅλα ἦσαν εἰς τὸ βάθος
καὶ χωρὶς γὰ δεχθῶν τὴν πρότασιν τοῦ κυ-
βερνήτου ποῦ ἤθελε γὰ τοὺς προσφέρει ἀπὸ
ἓνα ποτήρι κρασί, ἐπήδησαν εἰς τὴν τράταις
των καὶ ἐπήγαγαν καπνὸς εἰς τὸ σκοτάδι...

— "Ὁχι... ὄχι, καπετάνιο μου! Εὐχα-
ριστῶ σέ... εἶχεν εἰπῆ ὁ γέρο-κουρσάρος.
Κάνομε καὶ χωρὶς κρασί... Ἐπειτα, βλέ-
πεις, καλομαθαίνουμε καὶ ἔπειτα θέλομε
κάθε μέρα...

Ἡ εὐγενεία του, μόνος ἐντὸς ὀλίγου
εἰς τὸ ὄπλον βρίκι, ἐδάγκωνε ἀπὸ λύσσα
τὰ δάκτυλα.

Ἀλλ' ἔως ὅτου φέγγῃ τὰ τηλεβόλα
ἐπάνω, οἱ θρασεῖς πειρατὰ θὰ ἦσαν μα-
κρὰ. Ἐπειτα, ἔτσι, γὰ γὰ λείψῃ ὁ πει-
ρασμός εἶχαν πάρει μαζὺ τους καὶ τὰ
τιμὸνια ἀπὸ τὴν βάρκας καὶ ἔως ὅτου
διορθωθοῦν τὰ πράγματα εἰς τὸ μπρίκι
οὔτε γάτα, οὔτε ζημιὰ.

Ἡ τράταις εἶχαν ἐξαφανισθῇ εἰς τὸ
σκοτάδι.

Τρέχα γὰ τοὺς εὐρεῖς τώρα, εἰς τὴν
Χίον ἢ τὰ Καράμπουρα.

Ἀλλὰ ὁ Ἀυστριακὸς δὲν ἀπελπίσθηκε.

Ἀφ' οὗ ἔγραψε ἀδίκᾳ ὅλους τοὺς κά-
θους ἔπλεψε γὰ δύο τορεῖς ἡμέρας εἰς
τὴν Χίον, κατέβασε τοὺς παπαφίγκους,
ἔβαγε τὸ βρίκι κάταστρο καὶ ἦλθε πάλιν
γὰ κάμῃ περαντζάδες εἰς τὴν ἴδια μερεῖα.

Ἦτο καὶ πάλιν νύκτα πίσσα, γὰ τὴν
κόπῃ κανεὶς μὲ τὸ μαχαῖρι.

Ἀλλὰ τὴν φορὰ αὐτὴν πίσω ἀπὸ τὰς
κλεισμένας κανονοθυρίδας τὰ τηλεβόλα
ἦσαν ἔτοιμα μὲ τὰ φντίλια ἀναμμένα.

Πολὺ ὅμως ὑπετίμα ὁ γενναϊότατος
τὴν νοημοσύνην τῶν πειρατῶν.

Ὅλοι εἶδαν πολὺ καλὰ τὸ βρίκι ἀλλὰ
πονηρὸ χαμόγελο ἐφώτισε τὰ μελαιρὰ
των προσώπα.

Τὸ μπρίκι ἐξηκολούθησε ἡμέρας τὰ
περάσματά του χωρὶς γὰ φανῇ ψυχὴ
γεννητὴ εἰς τὸν δρόμον του.

Ἀλλ' ἐκεῖνος καὶ πάλιν δὲν ἀπελπί-
σθηκε. Ἦθελε πάσῃ θυσίᾳ γὰ ἔπαινε τοὺς
αὐθάδεις ἐπιδρομῆς του καὶ γὰ τοὺς ἐκρε-
μοῦσε σὰν σταφύλια εἰς τὴν ἀντέρες του.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ξαναῤῥετο παλι-
τὴν φορὰ ὅμως αὐτὴ κατὰμανρος.

Οἱ Ψαριανοὶ ἐγέλασαν πάλιν τὸ πονηρὸ
χαμόγελό των καὶ τὸν ἄφησαν γὰ βολτατζάσῃ.

Μετὰ ἡμέρας μόνον ἓνας ἀνύποπτος
γέρω ψαρᾶς τοῦ ἔφερνε εἰς τὸ λιμάνι τῆς
Χίου μίαν γραφὴν γραμμένην σὲ πρόστυχο
χαρτὶ καὶ βουλωμένην μὲ ἀγιοκέρι:

«Καπετάνιο μου ἀδίκᾳ χάνεις τοὺς
κόπους σου, ἔλεγε ἡ γραφὴ, καὶ πῆ-
γαίνε κι' ἄλλοῦ γὰ πάρῃς τὸν ἀέρα
σου!... Ὁχι μαῦρος, ὄχι ἄσπρος, μα-
κάρι μελιτζανὴς γὰ γένῃς, δὲν μᾶς
ξαναβλέπεις πειὰ...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ

ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΣΤΟ ΣΑΡΩΝΙΚΟ

ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΛΗΡΩΤΟΥΣ ΤΟΥ 1928 ΣΤΟΝ ΠΟΡΟ

Στὰ γνώριμα νερά... Τὸ νησί μὲ τὸ ναυτικὸ χρώμα καὶ μὲ τὴν ναυτικὴν παράδοσιν.
Νὰ τὸ Προγυμναστήριον! Ἡ προσέλευσις τῶν νεοσυλλέκτων. Πῶς γίνεται κανεὶς ἀπὸ
πολίτης, ναύτης. Χαῖρε ὀρεπούμπλικα!

ΣΚΗΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑΚΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΑΞΙ

Ἡ Ἰωάννα τῆς γραμμῆς τοῦ Ἀργολικοῦ, γεμάτη κόσμο πάσης προσέλευσεως καὶ τάξεως, ἀφίκει πρὸς τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς καὶ ἀνοίγεται στὸ Σαρωνικόν. Γύρω ἡ θάλασσα λάμπει σὰν ἀτλάζι μέσα στὸ πρωῒν φῶς. Οὔτε ἓνα κυματάκι, οὔτε μιὰ ὑποψία ἀέρος. Μιὰ μέρα τοῦ Ὀκτωβρίου ἀφιερωμένη στὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Γαλήνης. Ὅλα γιορτάζουν γαληνεμένα. Ὁ οὐρανός, ἡ θάλασσα, ἡ γῆ ἀπὸς τὸ φαίνονται σὰν νὰ πλένε ἀπάνω στὰ ἀκίνητα νερά.

Τὸ βαπόρι προχωρεῖ μεγαλοπρεπῶς, φορτωμένο μὲ ζωηροὺς ἐπιβάτας. Ἡ γεμάτη φῶς καὶ γαλήνη ἡμέρα τοὺς γεμίζει μὲ κέφι καὶ διάθεσι. Ομιλίες, θόρυβοι, γέλια ἀντηχοῦν καὶ ποὺ καὶ ποὺ κλαυψίματα μικρῶν παιδιῶν ποὺ φαίνονται καὶ αὐτὰ χαρούμενα. Μὰ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ἐκδιέθετο πλήθος συναντᾷ κανεὶς μερικὰ πρόσωπα καλῶς ἄγεγα, μάτια γεμάτα σιωπὴ καὶ ἀνησυχία. Εἶναι καὶ νῦν, τῆς ἰδίας ὅλοι ἡλικίας ποὺ κάθονται παρὰ μερὰ στὴν πρύμνη, καὶ συζητοῦν μεταξὺ τους σιγανά, γιὰ κάποιον πρᾶγμα ποὺ φαίνεται ἀπὸ κοινοὺ νὰ τοὺς ἐνδιαφέρει. Σ' αὐτὸ στρέφεται ὅλη ἡ προσοχὴ τους καὶ ἡ ἄλλη κίνησις τοῦ βαποριοῦ, τοὺς εἶναι μακρινὴ καὶ ξένη. Ἄν καὶ ἀνέκουν σὲ διαφορετικὰς τάξεις, ὅπως δείχνει τὸ ντύσιμό τους καὶ οἱ τρόποι τους, καὶ σὲ διαφορετικὰς πατριδας ὅπως δείχνει ἡ προφορά τους καὶ ἂν καὶ ἀποτελοῦντε χωριστοὺς ὁμίλους φαίνονται σὰν ν' ἀνέκουν ὅλοι σὲ μιὰ μεγάλη παρέα καὶ εἶν' ἀδελφωμένοι σὰν νὰ ἐννοεῖζοντο ἀπὸ πολὺν καιρὸν.

Καὶ τοὺς ἐνώνει, καὶ τοὺς συνδέει βαθεῖα. Εἶναι ὅλοι κληρωτοὶ τῆς αὐτῆς κλάσεως καὶ πάνε στὸν Πόρο γιὰ κατάταξι.

Κατάταξι, θητεία, ἀπηρεσία ἐπὶ τὰ ὅπλα. Τὶ μεγάλο καρδιοχτύπι γιὰ τοὺς νέους. Πῶς τὴν περιμένουν αὐτὴν τὴν ἡμέρα ὅλοι καὶ πῶς τὴ φοβοῦνται! Εἶναι μιὰ ἐπίσημη στιγμή, ἓνας σταθμὸς στὴ ζωὴ τους, ὁ σπουδαιότερος σταθμὸς τῆς νεότητος ποὺ ἀφίκει τὰ θεανία τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐργασίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν λιμανιῶν γιὰ νὰ μπῇ στὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς Ἀμύνης τῆς Πατρίδος. Σ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο πέραν κανεὶς τὸ βύψισμα τοῦ ἀνδρός, γίνεται ἀνδρας, αἰσθάνεται τὴν ἐποχὴν καὶ τὴν ἐδῶθεν, δοκιμάζει τὴν σκληραγωγίαν ποὺ χαλνυδώνει τὰ σώματα, ἀπολαμβάνει τὴν ὑπερήφανη χαρὰ ποὺ δίνει ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, νοιώθει πῶς ἀνέχει σὲ μιὰ μεγάλη οἰκογένεια, ποὺ λέγεται ναυτικόν, στρατός, ἔθνος καὶ γενικὰ βγαίνει στὴ πλατύτερη ζωὴ.

Ὁ κληρωτὸς ὅμως εἶναι ἀκόμα παιδί. Ἔχει ὅλους τοὺς φόβους τοῦ παιδιοῦ ποὺ φεύγει ἀπὸ τὸ σπίτι του γιὰ νὰ πάῃ σὲ ξένο μέρος καὶ νὰ πέσῃ σὲ ξένα χέρια. Ἔχει ἀκόμη νὰ παλαίμη

μὲ τὸ αἶσθημα τοῦ ἀγνώστου καὶ μὲ τὴν ἐξημένη φαντασίαν του. Πῶς θὰ εἶναι ἡ νέα ζωὴ; Τί τὸν περιμένει ἐκεῖ; Ἡ φαντασία τῶν ἀπλοῶν παιδιῶν ποὺ γεμίζουν τὴν πρύμνην τῆς Ἰωάννας ταξιδεύει περὶ γρήγορα ἀπὸ τὸ βαπόρι πρὸς τὴν νέαν πραγματικότητά. Ἐκεῖ φθάσῃ καὶ ὅλας τὸν Πόρο, ἔχει βγῇ στὸ Προγυμναστήριον καὶ πλανιέται μεταξὺ τῶν γραφείων καὶ τῶν ναυτῶν προσπαθώντας νὰ συλλάβῃ τὸ νόημα, τῆς νέας ζωῆς.

Ἡ Ἰωάννα ἐν τῷ μεταξὺ ἀγίνονται πρὸς τὸν Πόρο. Ἡ χαμηλὴ καταπρόσιτος κορυφογραμμὴ τοῦ νησιοῦ σκιαγραφεῖται ζωηρὰ ἀπάνω στὸ φόντο τῶν βουνῶν τῆς

Οἱ κληρωτοὶ βγαίνουν ἀπὸ τὴν «Πάραλο».

Ἀργολίδος. Κάπου χαμηλὰ στὴ θάλασσα ἓνα ἐξησκημένο μάτι διακρίνει τὸ φανάρι καὶ τὸ στόμιο τοῦ «μουνγαζιοῦ». Τὰ μάτια τῶν κληρωτῶν εἶναι στεινωμένα ἐκεῖ, κατατρώγον τὰς λεπτομερείας τοῦ τοπίου. Τὰ καρδιοχτύπια ἔχουν δυναμώσῃ. Σὲ λίγο τὸ βαπόρι θὰ διαβῇ ἀπὸ τὸ στενὸ καὶ θὰ τελειώσουν τὰ νημέματα. Θὰ βροῖσκονται περὶ στὸν Πόρο, στὸ Προγυμναστήριον, στὸ κατώφλι τῆς καινούργιας ζωῆς. Ἄς ἦταν ν' ἀγορεύσῃ ἀκόμη τὸ βαπόρι! Ἡ ἄς ἦταν νὰ ἔκανε φτερὰ νὰ ἔφτανε μιὰ ὥρα γρηγορώτερα! Μὰ ἡ Ἰωάννα τραβᾷ τὴν πορεία της μὲ τὴν ὀριζομένην της ταχύτητα καὶ σὲ λίγο περνάει τὸ μουνγάζι καὶ παρουσιάζει στὰ μάτια τῶν ἐπιβατῶν τὸ ἀμφιθεατρικὸ παρόραμα τῶν λευκῶν σπιτιῶν τοῦ Πόρου.

Ἡ ἀποβίβασις γίνεται σὲ δέκα λεπτά. Οἱ κληρωτοὶ ἔχουν γίνει ὅλο μάτι. Κυττάζουν γύρω, πέρα, δεξιὰ ἀριστερά. Τὴν πόλιν, τὸν Γαλατᾶ, τῆς βίλλης ποῦναι οὐροποιημένες στὴς ἀκτὲς, τὴς «κολώνες», τῆς πλατείας τῶν γυμνασίων τὰ ἀκρογυῖα μὲ τὰ παλὰ ἱστορικὰ κανόνια, τὴν κίνησι τοῦ λιμανιοῦ καὶ ὅλα τὰ μέρη ὅλες τὲς ἄκρες τοῦ νησιοῦ ποῦναι γεμάτο ναυτικὸ χρώμα καὶ ναυτικὴ παράδοσι. Μὰ περισσότερο κυττάζουν τὸ Προγυμναστήριον, τὸ μέρος ποὺ τὸν ἐνδιαφέρει περὶ πολὺ, ἐκεῖ ποὺ θὰ

περάσουν τὴν πρώτη στρατιωτικὴ ζωὴ. Ἡ σημαία ἐνώνεται στὴν πόρτα, σάλπιγγες ἀντηχοῦν, ναῦτες γυροῦν δεξιὰ-ἀριστερά, βάσκες μὲ πολλὰ κουλιά πάνε καὶ ἔρχονται. Σὲ λίγο θὰ διαβῶν καὶ αὐτοὶ τὴν πόρτα, κάτω ἀπὸ τὴ σημαία καὶ θὰ «παρουσιασθοῦν». Τώρα δὲν εἶναι περὶ φοβισμένοι. Εἶναι περὶ πολλὴ περιέργεια καὶ νευρικοί. Κάτι τοὺς τραβάει δυνατὰ ἐκεῖ. Θέλουν νὰ πάνε μιὰν ὥρα γρηγορώτερα γιὰ νὰ ἴδωσιν ἀπὸ κοντὰ τὰ πράγματα γιὰ νὰ γνωρίσουν τὴ ζωὴ τοῦ ναύτη καὶ γιὰ νὰ γείνουν καὶ αὐτοὶ ἓνα μέρος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, τοῦ κόσμου ποὺ κινεῖται καὶ ζῇ μὲ τὸ δικό του ὄντο πρὸς τὸν Πόρο. Ἡ χαμηλὴ καταπρόσιτος κορυφογραμμὴ τοῦ νησιοῦ σκιαγραφεῖται ζωηρὰ ἀπάνω στὸ φόντο τῶν βουνῶν τῆς

Στὸ μεταξὺ καίον στὴς ἀποβάθρες τοῦ Προγυμναστηρίου τὸ βοηθητικὸ καράβι «Πάραλος» ἀποβιβάζει ἄλλους κληρωτοὺς. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις εἶναι γι' αὐτοὺς ὀλεώτερος ἰσχυροῦ. Ἡ τέσσαρες ὥρες ταξιδιοῦ, μὲ τὴν «Πάραλο» τοὺς προετοίμασαν ψυχικῶς γιὰ τὴν πρώτη ἐπαφὴ μὲ τὸ ναυτικὸν στοιχεῖον. Βγαίνουν γρήγορα ἀπὸ τὸ καράβι μ' ἓνα ἔγος ἀδιαφορίας καὶ παρατάσσονται γραμμὴ στὴν προκυμαία, ἐπὶ τὴν ὁδηγίαν τῶν ἐπαξιωματικῶν τοῦ Προγυμναστηρίου. Ἐκεῖ σχηματίζουν μιὰ μεγάλη ὁμάδα, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐνώνονται καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἤρθαν μὲ τὸ ἰδιωτικόν. Καὶ τώρα ἀρχίζει ἡ προκαταρκτικὴ διαλογή. Οἱ κληρωτοὶ

χωρίζονται κατὰ νομοὺς, καὶ σχηματίζουν ἰδιαιτεροὺς ὁμάδες. Ἐπειὰ κάθε ὁμῆς λαμβάνει τὴν ἄρσεναν πρὸς τὸν κορβέα.

Οἱ κορβεῖς ἔχουν στήσει τὸ «κατάστημά» των στὸ ἔπαυρον κάτω ἀπὸ τὰ δεινδράκια. Ἐκεῖ θὰ γίνῃ τὸ κοῦρεμμα τῶν κληρωτῶν. Ἐκεῖ θὰ κατατομηθοῦν ὠρεὰ καὶ ἄσχημα μαλλιά, ξανθὲς καλοχτενισμένες κόμεις καὶ λαδωμένες ἀφέλειες. Γενικὴ ἰσοπέδωσις εἰς ὅλα τὰ κεφάλια. Ἡ μηχανὴ περνάει ἀπ' ὅλα τὰ δάση τῶν μαλλιῶν καὶ τ' ἀπομυλῶν. Νέα κεφάλια παρουσιάζονται, νέα σχήματα, νέες φόρμες, νέες γραμμὲς. Κάποιος ἀπὸ τοὺς κληρωτοὺς βγάζει ἓνα καθρεφτάκι καὶ κυττάζεται. Ἀμέσως ζωγραφίζεται στὰ μάτια του ἡ ἐκπληξὴς καὶ τὸ θάμβος. Δὲν ἐπερίμενε τέτοια μεταμόρφωσις στὸν ἐαυτόν. Συνέχεται ὅμως γρήγορα καὶ χαμογελάει, ἐνῷ οἱ «πλαγιοὶ» του τὸν ἀκοῦνε ποὺ ψυθυροῦν.

— Μωρὲ ποτὲ δὲν ἐφантаζόμουν πῶς ἦτανε εἴσι τὸ κεφάλι μου!

Τὸ κοῦρεμμα τελειώνει σὲ δέκα λεπτά. Ἡ ὁμῆς τώρα ὀδηγεῖται στὸ γραφεῖον τῆς κατάταξεως καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατὰ σειράν στὸ γιατρὸ, στὴς διάφορες ἐπιτροπὰς ποὺ καθορίζουν τοὺς κλάδους καὶ τέλος στὴν ἀποθῆκην ἱματισμοῦ. Ἐκεῖ ὁ κληρωτὸς

θα εφοδιασθῇ με τὸν σάκκον» ἔνα σάκκον γεμάτον με ὅλα τὰ χειρώδη, κονθέρτες, ἐξώρουχα, ἐσώρουχα, βοῦρτσες τῶν παπουτσιῶν, τῶν ρούχων τῶν ὀδόντων, τῶν μαλλιών—γιὰ τὰ μαλλιά ποὺ θὰ ξαναφυτρώσουν—χιτενάκια κτλ. Ὁ σάκκος αὐτὸς θὰ εἶναι ὅλη ἡ γκαρντερόμπα τοῦ κληρωτοῦ σὲ ὅλην τὴν θητείαν του.

Οἱ κληρωτοὶ παρατεταγμένοι στὴν πόρτα, ὅσο γρήγορα ἢ σιερά τους, κυττᾶνε περιέργοι τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ἀποθήκης. Τὸ βλέμμα τους ἀνεβασμένο ἀπάνου στὰ πατάκια περιεργάζεται τὰ διάφορα ὄσυχχα, τοὺς ἐπενδύτας τοὺς χονδρούς, τῆς σκοῦρης μπλεαμάνες, τῆς ναυτικῆς φανέλλες, τῆς χιωνάτης στολῆς τῆς ἐξόδου, τῆς κενανόλευκας κολληρίνης ποὺ μοιάζουν σὰν μικρὲς ἑλληνικὲς σημαίες, καὶ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ ἱματισμοῦ. Αὐτὰ τὰ ὄσυχχα σὲ λίγο θὰ εἶναι δικὰ τους καὶ μὲ αὐτὰ θὰ παρουσιασθοῦν σὰν ναῦτες στὰ μάτια τῶν ἄλλων παιδιῶν ναυτῶν καὶ τῶν πολιτῶν. Μ' αὐτὰ θὰ ταξιδεύουν στὴς πατρίδες τους ὅταν θὰ λάβουν τὴν πρώτη ἄδεια καὶ θὰ τοὺς δῇ ἡ μάνα τους καὶ θὰ τοὺς φιλήσῃ.

Ἡ διαδραματίζουσα τῆς διαμονῆς τῶν σάκκων τελειώνει σύντομα καὶ ἐνθὺς ἀμέσως οἱ κληρωτοὶ τοὺς σηκώνουν ἐπ' ὤμων καὶ τραποῦν γιὰ τὴν πλατεία. Ἐκεῖ θὰ ἀνοιχθοῦν οἱ σάκκοι καὶ θὰ μετρηθοῦν τὰ ὄσυχχα ἂν εἶναι σωστά. Ἡ σκηρὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ νόστιμη. Οἱ κληρωτοὶ λδεάζουν τοὺς σάκκους χάμω καὶ μέσα ἀπὸ τὸ σωρὸ τῶν ὄσυχχων σηκώνουνε κάθε κομμάτι ποὺ θ' ἀκούσουνε νὰ φωνάξῃ τὸ ὄνομά του ὁ ὑπαξιωματικὸς. Μὰ ὁ ὑπαξιωματικὸς τὰ λέει πολὺ ἑλληνικά καὶ οἱ κληρωτοὶ δὲν καταλαβαίνουν. Τὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ χιτωνῆρες ποὺ τοὺς λέει; Τὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἐπενδύται; Τὶ εἶναι αὐτὰ τὰ περιλαίμια; Ρωτοῦν τοὺς πλαγινούς των, ὥστε τὸν τὸ ὑπαξιωματικὸ, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ νὰ μὴ μένουν μετὰ τὰ χέρια στὰν ρωμένα σηκώνουν ὅ,τι βροῦν.

—Ὁχι αὐτὸ παιδί μου! διαμαρτύρεται ὁ ὑπαξιωματικὸς. Αὐτὸ δὲν εἶναι περιλαίμιο εἶναι μαντίλι! Περιλαίμιο εἶναι τοῦτο, ἡ κολλαρίνα!

—Ἡ μαρνέρα μου! συμπληρώνει κάποιος Κεφαλλοντῆς κληρωτὸς μετὰ τὴν ιδιότυπο προφορὰ τῆς πατρίδος του. Ὁ κολλάρος.

Καὶ τὸ περιλαίμιον, ἡ κολλαρίνα, ἡ μαρνέρα ἢ κολλάρος ξεχωρίζεται ἀπὸ τὰ ἄλλα εἶδη καὶ ξαναμπάνει στὸ σάκκο, γιὰ νὰ προχωρήσῃ ἢ ἐξέλγῃς στὰ ἄλλα ὄσυχχα.

—Νέτοι! φωνάζει ὁ ὑπαξιωματικὸς. Καὶ τώρα τοὺς σάκκους ἐπ' ὤμων καὶ γραμμὴ γιὰ τὸ λουτρό!

Ἡ ὁμάς ὁδεύει πρὸς τὰ λουτήρια ὅπου οἱ νεοσύλλεκτοι γδύνονται καὶ περνοῦν κάτω ἀπὸ τὸ χλιαρὸ νερὸ τοῦ νιούζ. Ἀνατριχίλλες, ἐλαφρὰ ξεφωνητά, κοκινίσματα προσώπων, πειράγματα, γέλια. Ἐπὶ τέλους τελειώνει καὶ αὐτὸ καὶ οἱ κληρωτοὶ καλοπλυνμένοι, φρέσκοι, ὀδηγοῦνται στὸ θάλαμο γιὰ νὰ φορέσουν τὴν στολή... Ἡ στιγμή εἶναι ἐπίσημη. Τὰ πολιτικὰ ὄσυχχα, ἀπορρίπτονται καὶ ὁ κληρωτὸς περνάει κάτω ἀπὸ τὴν μελαμάνα. Χαίρε ὀπτομήλικα, κόκκινο ζωνάκι, πανταλονάκι τσόχλοστον, φουφούλα, κοῦτσε καὶ λαιμοδετάκι! Εἰσθε τοῦ λοιποῦ ἄχρηστα εἶδη καὶ ἐνταφιάζεσθε εἰς τὸ βύθος τοῦ σάκκου ἢ διανέμεσθε δωρεὰν εἰς τὰ μαγγόπαδα τοῦ Πόρου. Ἡ μελαμάνα ἀντικαθίστῃ τὸ σακάκι, ὁ ἄσπρος πῖλος τὸ καπέλλο, καὶ ἡ χονδρὴ ἀρβύλλα τὸ σκαρπινάκι. Ἀλησμόνητη στιγμή γιὰ τὸν κληρωτὸν καὶ γιὰ ὅσους τὸν βλέ-

πουν! Ράχη, ὄμοι, χέρια, λαιμοί, ἐξαφανίζονται κάτω ἀπὸ τὸ εὐρύχωρο ναυτικὸ ὄσυχχο, ἐνῶ τὸ κεφάλι στρέφει κομικὰ δεξιὰ—ἀριστερὰ καὶ περιεργάζεται τὴν νέαν κατάστασιν. Εἰς τὸ δεξιὸ πόδι ὑπάρχει μία ἀρβύλλα. Εἰς τὸ ἀριστερὸ διατηρεῖται τὸ σκαρπινάκι. Τὸ πανταλόνι εἶναι τραβηγμένο πρὸς τὰ κάτω καὶ ὁ λαιμοδέτης λυτός. Ὁ κληρωτὸς εἶναι δυνάστευτος. Μισὸς πολίτης καὶ μισὸς στρατιώτης. Αἰμορφος, νόθος κατάστασις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν σπεύδει μὴ ὥρα ἀρχήτερα ν' ἀπαλλαγῇ. Καὶ φρεσὶ βιαστικά καὶ τὰ ἄλλα ναυτικὰ ὄσυχχα ἐνῶ τὰ πολιτικὰ καταρροῦν τελειωτικῶς. Νάτος τώρα τέλειος ναῦτης, καμαρώνοντας μέσα στὴν στολή.

Σὲ πολλοὺς ὁμως τὰ πράγματα δὲν ἐξελισσονται ἔτσι ὁμαλὰ. Τὰ ὄσυχχα τοὺς ἔρχονται πολὺ στενά. Ἰδίως ὑπάρχουν μερικοὶ χονδροὶ ποὺ δὲν τοὺς κάνει κανένα. Ἡ μελαμάνα σταματᾷ τοὺς ὤμους καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ προχωρήσῃ παρακάτω, τὸ πανταλόνι σφίγγει τὰ μπούτια καὶ τὰ κάνει νὰ

Τὸ κούρεμμα.

πειθοῦν σὰν θεώματα λονκάνικα καὶ τὸ καπέλλο σταματᾷ στὴν κορυφὴ τῆς κεφαλῆς ὥστε ἀνεμολόχος.

Τὸ μεγαλύτερο ὁμως δοῦμα παίζεται στὰ πόδια μετὰ τῆς ἀρβύλλης. Ἡ ἀρβύλλα εἶναι μικρὸς καὶ τὰ πόδια μεγάλα. Πῶς θὰ χωρέσουν αὐτὰ τὰ πόδια μέσα σ' αὐτὲς τῆς ἀρβύλλης; Ὁ κληρωτὸς δοκιμάζει, σφίγγει, σπρώχνει, μὰ δὲν κατορθώνει τίποτα.

—Δὲν μοῦ πᾶνε στὰ πόδια, κύριε κλεντή!

—Καλὰ, γράτα τῆς στὰ χέρια! θὰ τῆς ἀλλάξουμε.

Μέσα στὸ Προγυμναστήριον ὑπάρχει ἓνας μεγάλος πολυεταῖος. Εἶναι ὁ διαχειριστὴς τῆς ἀποθήκης ἱματισμοῦ. Τὸ τί τραβᾷ σὲ κάθε κληρωτὴ μὲ τῆς ἀλλαγῆς δὲν περιγράφεται.

Ἡ ἡμέρα γέρνει πρὸς τὴ δύση. Οἱ κληρωτοὶ νεταρισμένοι ἀπ' ὅλες τῆς διατυπώσεις καὶ ὅλα τὰ τραχάματα, ντυμένοι, συγγρησμένοι, ἀναπαύονται ἔξω ἀπὸ τοὺς θαλάμους καὶ περιμένουν τὸ σνοῦτι.

Τὸ φῶς τραβιέται ὀλοένα ψηλά. Στὰ κεντραρίσια καὶ στὰ περὶκα θορυβεῖ ἓνα πλήθος σπονοργιστῶν. Ἀπὸ τὴν ἔξω πλατεία ἔρχεται ἓνα τραγοῦδι, ποὺ τραγοῦδουν οἱ παλαιότεροι κληρωτοὶ ξαπλωμένοι σ' ἀκρογιάλι. Σὲ λίγο τὸ τραγοῦδι παύει καὶ οἱ κληρωτοὶ συνάζονται καὶ ἡ μουσικὴ παρατάσσεται στὴν πόρτα κάτω ἀπ' τὴ σημαία μαζί με τὴ φρουρά.

—Υπόγειον! ἀκούεται μὴ δυνατὴ φωνή, ἡ φωνὴ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ τῆς ἐπιμελείας.

Καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ποὺ παρουσιάζει ἡ φρουρά ἡ σημαία κατεβαίνει βραδέως, ἐνῶ ἡ μουσικὴ παυεῖται τὸ ἐμβατήριον τῆς ἐπιστολῆς καὶ τὸ πλήρωμα χαιρετᾷ.

Ἡ ἡμέρα τῆς κατατάξεως ἔχει περάσῃ.

Θ. Π.

* ΕΥΘΥΜΗ ΖΩΗ *

ΤΣΙΓΚΟΥΝΙΑ

Ἀνὸ μικροὶ συζητοῦν:

—Δὲν ντρέπεσαι καὶ μένε, λέει ὁ ἓνας, ὁ μπαμπὰς σου νὰ εἶναι παπουτσιῆς καὶ ἐσὺ νὰ φορᾷς παλιὰ παπούτσια; Χαλασμένα!

Ὁ ἄλλος πειράχτηκε στὸ γιλότιμο.

—Ἀμ, ἐσὺ δὲν ντρέπεσαι, τοῦ ἀπάντησε, ὁ Πατέρας σου νὰ εἶναι ὀδοντοῖατρος καὶ τὸ μωρό σας νὰ μὴν ἔχει οὔτε ἓνα δόντι;

ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Εἰρηνοδίκης:—Γιατὶ χωρίζεις τὴ γυναῖκα σου;

Κατηγορούμενος:—Γιατὶ φαρμάκωσε τὴ ζωὴ μου.

Εἰρην.:—Καὶ τότε γιατί πήρες ἄλλη γυναῖκα ἀφοῦ εἶχες τὸ παράδειγμα;

—**Κατηγ.:**—Τὴν πήρα, κύριε Δικαστά, ὡς ἀντιφάρμακο.

ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΟΥ ΑΝΗΨΙΟΥ

Ὁ Θεός, (στὸν ἀνηψιό)!—

Τώρα κάθισε στὸ γραφεῖο καὶ γάνε μου ἓναν κατάλογο ὅλων τῶν χρεῶν σου.

Ὁ Ἀνηψιός. —Μιὰ στιγμή, Θεέ μου, νὰ γεμίσω τὸ καλάμари...

ΣΤΟ ΒΑΠΟΡΙ.

Στὸ βαπόρι ὁ Γιωργάκης ταξιδεύει μετὰ τὸν πατέρα του. Μιὰ στιγμή ποὺ ἀπομακρύνθηκε καὶ ξαναγύρισε κοντὰ του τὸν ὥσταίει:

—Πατέρα, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι χάθηκε ἓνα πράγμα, ἅμα ξαίρουμε ποὺ εἶναι;

—Ὁχι βέβαια, τοῦ ἀπαντᾷ, ὁ πατέρας του.

—Ἐ! λοιπὸν τὰ κιάλια σου δὲν χάθηκαν γιατί τώρα δὰ μοῦ ἔπεςαν στὴ θάλασσα.

ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ.

Στὸ δικαστήριον δικάζεται ἓνας κουρέας.

Ἀφοῦ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀπάγγειλε τὴν κατηγορία.

Ὁ Πρόεδρος στὸν δικαζόμενο:

—Ἐχεῖς νὰ παρατηρήσῃς τίποτε, κατηγορούμενε;

—Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε. Τὰ μαλλιά σας θέλουν κόψιμο.

ΕΞΕΝΑ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ

ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΠΟΝΤΙΚΟΠΑΓΙΔΑ

—Σηκώστε τη σημαία!

Στη γωνία η Έθνική σημαία, έντονη ένυμνία στο φόντο της αβύσσου.

Απ' τη δεξιά πλευρά του πλοίου έβλεπε κανείς την άκτι του Μαρόκου που την άσπριζαν οι άφροι των κυμάτων καθώς την κιντούσαν. Η μεγάλη ταραχή του Ατλαντικού κλυδωνίζε τρομερά το καταδρομικό μας και η ψιχάλες των κυμάτων που έσκαζαν πετούσαν μακριά σκληρές σαν το χαλάσι.

—Ένας σήκωσε το χέρι του.

—Νά! Η γολέττα που φαίνεται με τα τρία βαρέλια στην πλώρη, οίγονο είναι πως θα μεταφέρει λαθραία. Ειδοποιήσατε τον πυράρχη και γερμίστε το κανόνι των 65 του προστέγον.

—Ημιαςτε τέσσαροι αξιωματικοί μεταξύν των οποίων και ο κυβερνήτης μας Φεράλ.

Η ύποπτη γολέττα έφηνε ούσταχως με όλα τα πανιά της. Η εμφάνισις ενός γαλλικού καταδρομικού δεν της έπροξένησε καμμία ενχαρίστησι. Αυτό πειά ήταν όλοφάνερο.

Η πρώτη όψις δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. Η δεύτερη ήταν επιτυχημένη. Η όβριδα έπεσε εκατό μέτρα μακριά απ' το πλωρό κατόπι. Αυτό ανάγκασε τη γολέττα να σταματήσει και να ένψει τη σημαία της.

Ο Κυβερνήτης μας έγειρε έξω φρενών όταν είδε ότι η σημαία έφερε τα έθνικά χρώματα της Πορτογαλλίας, δηλαδή ενός ουδέτερου Κράτους. Η γολέττα ήταν γεμάτη πολεμοφόδια και όπλα έντελως πειρατικά, αλλά δεν μπορούσαμε να θέξουμε τίποτε απ' αυτά, γιατί τα έπροστίθενεν η σημαία.

Γυρίσαμε στις θέσεις μας άπορη-τενμένοι διότι έχασαμε μίαν ενχαρίστη άσχολία και μάλιστα σε καιρό άποκλεισμού.

Κοινοποιήσαμε, παρατηρούσαμε τη γολέττα της οποίας ο άγρεας έφουσκωνε τα πανιά, την ταρταμένη θάλασσα και την άκτι, ροιτισμένη απ' τις άπειρες ψιχάλες των κυμάτων.

Κάτω απ' τα πόδια μας η γέφυρα του «Κοπερνίκου» άστραφτε απ' το πρωινό πλύσιμο. Οι ναύτες με γυμνές τις γάμπες, περπατούσαν μέσα στα σαπουνόνερα του καταστρώματος.

Ξαφνικά έγινε κάποιος θόρυβος. Ένας ναύτης πυροβολήτης, ύπόλογος της άποθήκης, προχωρούσε κρατώντας από την ούρα και στροφογυρίζοντας ένα ποντικό που είχε πιάσει.

—Μασκαρά! φώναζε, δεν θα μου φάς πειά τα όονχα μου με τα δόντια σου. Πάει πειά!... Και κοντά σ' αυτό σήμερα θάχουμε και διπλή μερίδα.

Πάντοτε σ' όλα τα πλοία του Κόσμου οι κυνηγοί των ποντικών έρωγαν διπλή μερίδα. Σεβαστή παράδοση ή οποία έχει την άρχή της από την παλιά εποχή του πρώτου γνωστού ναύαρχου, του μακαρίτη του Νώε...

—Πολύ καλά, έπλεν ο ύπαρχος, εκέρδιες τη διπλή μερίδα. Πήγαινε στον άποθηκάριο και ειδοποίησέ τον γι' αυτό.

Ο Κυβερνήτης με ήρεμο ύφος παρακολούθησε τη σκηνή.

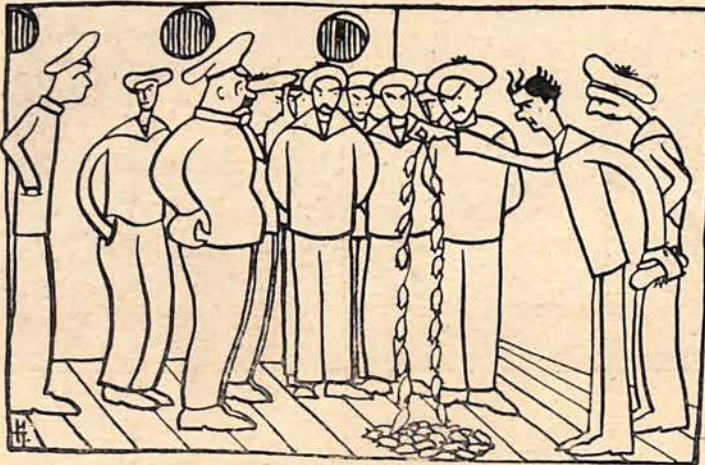
—Στόν καιρό μου, έντιθόρισε, για να φάη κανείς διπλή μερίδα έπρεπε να πιάση πολλούς ποντικούς κι όχι έναν.

Κι άρχισε να μās διηγείται την έπόμενη ιστορία.

—Κύριοι, ήμουν δόκιμος στο «Σερέ», μιá φρεγάδα που χρησιμοποιε για τη μεταφορά καταδικών στα κάτεργα. Έπλέαμε στη Νέα Καληδονία δια της Καλής Έλίδος. Στα ταξείδια αυτά το «Σερέ» που ήταν ένα παμπάλαιο σκάφος είχε μέσα όλόκληρες άποικίες από ποντικούς.

Ένα πρωί το πλήρωμα ανακάλυψε μιάν όλόκληρη ποντικοφωλιά στο κιβώτιο των χρονομέτρων. Αμέσως ο ύπαρχος μπήκε άγριμένος και διέταξε.

—Αύριο όλη την ήμερα απ' το πρωί ως το βράδυ θα κυνηγήσουμε τους ποντικούς. Όποιος απ' τους άνδρας παρουσιάση στον άποθηκάριο

«Ξαναφανερώθηκε μετά είκοσιτέσσερες ώρες με το ίδιο ποντικένιο κομπολόι»

έξη πτώματα ποντικών θα έχη διπλή μερίδα.

Έξη ο καθένας, έπλε, σημειώσατε το αυτό. Άλλά μπορείτε να φαντασθήτε πόσοι ποντικοί παρουσιάστηκαν το βράδυ; Έξακόσιους έβδομήντα δύο ποντικούς σκότωσαν οι ναύτες απ' την άνατολή του Ήλιου ως τη Δύση, πενήντα ντυζίνες σωστές.

Αυτό έτοιχισε στο Κράτος είκοσι όχτώ λίτρες κρασί.

Ο ύπαρχος τάχασε.

—Είκοσι όκτώ λίτρες! έλεγε και ξανάλεγε. Αύτοι οι διαβόλοι θα μου άδειάσουν την άποθήκη αφού ακόμα μες στο καράβι ύπόχει ο διπλάσιος αριθμός ποντικών. Σκέφτηκε και κατόπι έπλε.

—Θα τα κανονίσω.

Κ' ένύρισε προς τους ναύτες.

—Λοιπόν, παιδιά, αύριο θάχουμε το ίδιο κυνήγι, αλλά διπλή μερίδα θα έχει εκείνος που θα μου φέρη δώδεκα πτώματα ποντικών.

Το βράδυ της άλλης ήμερας του άπλωσαν χίλιους ποντικούς στο ψηλότερο κατάστρωμα της πρύμης.

Αυτή τη φορά δεν βάσταξε. Έθρισε όπως ο μακαρίτης Ζαν Μπάρι.

—Για όνομα του Θεού αυτό είναι άκατανόητο. Ασφαλώς θα τους ταΐζουν τους ποντικούς για να ύπόχουν τόσες έφειδρες, όλόκληρα κοπάδια. Μ' αυτό δεν πρόπει να εξακολουθήση.

Κ' ύστερα αυτό το μπεκρολόγημα μου δίνει στα νεύρα. Δεν μ' άρέσει να έχω πλήρωμα από μεθυσμένους οι όποιοι άρχίζουν να πίνουν απ' την πρωτοχρονιά ως το Άγιον Σιλβέστρου. Τελείωσε! Από δω κι έμπρός δεν θα είναι άρκετοι ούτε έξη, ούτε δώδεκα, ούτε δεκαοχτώ, ούτε είκοσι τέσσεροι ποντικοί, για διπλή μερίδα. Θέλω τριάντα έξη ποντικούς να τους δώ με τα μάτια μου ξαπλωμένους μπροστά στην πόρτα της άποθήκης και βλέποντες.

—Τριάντα έξη ποντικούς! Κύριοί μου, τόσους ποντικούς δεν βρίσκει κανείς ούτε σ' ένα κιβώτιο φαρίνας, ούτε μέσα σε μιá από τις πειό τέλειες ποντικοπαγίδες. Άλλως τε, γνωρίζετε πως γίνεται το κυνήγι των ποντικών από τους ναύτες. Η τους χτυπούν με κανένα χοντρό σκοινί ή τους τσαλαπατούν με τις άρβίλες τους. Στοιχειώδης μέθοδος αλλά κάποτε και άποτελεσματική.

Όμως έδω είχαμε τριανταέξη ποντικούς! Στο έπόμενο γεύμα μόνο πέντε άντρες βάλανε χέρι σε διπλή μερίδα. Το δε δείπνο μόνο δύο.

Τέλος την μεθεπομένη μόνον ένας παρουσιάσθηκε νικητής, κάποιος που τον έλεγαν Σού. Έφερε τριάντα έξη ποντικούς δεμένους απ' την ούρα και σχηματίζοντας ένα πελώριο κομπολόι.

Έφερε και ήπλε τη διπλή μερίδα με τις δόξες και ξανακατέθηκε στο κήτος του καραβιού για να ξαναφανερωθεί μετά είκοσι τέσσερες ώρες με το ίδιο ποντικένιο κομπολόι στα χέρια του.

Έδω ή περιπέτεια γίνεται έπική.

Κύριοι, κατά τη διάσκεψη έξη έβδομάδων ο Σού καθημερινώς έπλε και έφερε τις τρεις ντυζίνες των ποντικών χωρίς να το παραλείψη αυτό ούτε μιάν ήμερα. Το γεγονός αυτό είναι άπίστευτο, άλλ' άληθινό. Υπήρξα μάρτυρας και τριών ακόμα ταμάρια μου.

Ο Σού ήταν ένας κοινός άνθρωπος, ούτε σπουδαίος, ούτε τιποτένης, ούτε ήλίθιος, ούτε μαγαρόντης. Ήταν ο καλύτερος άνθρωπος του κόσμου ακριβώς στην έκτέλεσι της ύπηρεσίας του, πειθαρχικός και καθαρός.

Το παιδί αυτό, ίδιο με τ' άλλα, μ' αυτούς τους ψαράδες της σαοδέλας που μās έρχονται από το Πλουγκαστέλ ή το Κογκαρνάν, έκανε έπίτ φρεγές την έβδομάδα, χωρίς διακοπή, από ένα κατόρθωμα! Αυτό ήταν άκατανόητο!

Το «Σερέ» εν τώ μεταξύν έκανε τα ταξείδια του. Ένα πρωί άράξαμε μπρός στην Άγία Ελένη. Από την άγνη σκεπτόμουντα ότι οι Σού πέρνει μιá λίτρα κρασί τέσσερες φορές για κάθε τριάντα έξη ποντίκια που σκοτώνει και ότι ως το τέλος του χρόνου θα έπρεπε ναχε πιη έκατό λίτρες και να έχη σκοτώσει ένενήντα πέντε ντυζίνες ποντικούς, όποτε κατά τας έντεκα με διέταξαν να έτοιμάσω άμέσως το σάκκο μου και να παρακαριστώ στο «Ζινόν» το όποιο κατά τύχη ήταν άραγμένο εκεί. Ετοιμάσθηκα για να φύγω, όποτε την τελευταία στιγμή, σκέφτηκα τον Σού. Άνέβηκα γρήγορα τις σκάλες του «Σερέ». Αίν ήθελα να χωριστώ απ' τον Σού αν δεν μου έλεγ' μιá λέξη για να καταλάβω το άιγμα αυτό τώ σκοτωμένον ποντικόν.

ΑΠ' ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ ΖΩΗ

ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΔΕΣ

Ὁ Μάιος μῆνας στὰ Δωδεκάνησα εἶναι ὁ θλιβερώτερος μῆνας. Ἐνῶ ἄλλοι οἱ ἄνθρωποι ἐτοιμάζονται εὖθυμοι νὰ ὑποδεχτοῦνε τὴν ἀνοιξί, τὸ φῶς καὶ τὰ λουλούδια, ἐκεῖ ἀρμυκτώνονται γιὰ μιὰ θλιβερὴ ἐκστρατεία πρὸς τὰ παράλια τῆς Κρήτης, τῆς Συρίας, τῆς Καραμυκίας καὶ τῆς Βεγγάζης. Χιλιάδες ναυτικοὶ ἡλιοκαμένοι, μὲ βραχεῖα τῇ συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος, μὲ μιὰ σιδερένια ὑγεία ποὺ τοὺς τὴν ἐξασφάλισε ἡ συνεχὴς καὶ ἐντατικὴ δουλειά, ταχυτοποιοῦν, μὲς στὰ φρεσκοθαμένα καϊκία τοὺς τὰ γκαγκαδιά, τὰ δίχτυα, τὰ κουπιά, τὰ καμπινέλια καὶ τ' ἄσπρα ἢ κόκκινα πανιά τοὺς.

Κι' ἡ δουλειά προχωρεῖ μὲ τὴν ἡμέρα, ἐνῶ ἡ νύχτα ποὺ τοὺς δίνει τὸ σημεῖο τῆς πύσεως τῆς ἐργασίας, ἀπλῶς νει μὲς στὴ ψυχὴ τοὺς μιὰ γαλήνη ποὺ μοιάζει σὰν νάρκη καὶ ποὺ εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ τῆς βραδείας δουλειᾶς τοὺς.

Μὰ πάνω στὴν

ἀτμόσφαιρα, μὲς στὸν ἀγέρα, μὲς στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, πλανιέται ἡ θλιβερὴ σκέψη τῆς ἀναχωρήσεως. Τότε τὸ νησί ναρκώνεται, σπαίρνει ἀπὸ λύπη, σὰν ἓνα λουλούδι ποὺ μαραίνεται ἀργά, ἀργά.....

Ἀκριβῶς ἐκεῖνη τὴν ὥρα μερικὲς καρδιὲς χτυποῦν δυνατὰ καὶ πολλὰ μάτια, ἄλλα μετρικὰ, ἄλλα συζυγικὰ, ἄλλα ἀδελφικὰ καὶ ἄλλα — ὦ! αὐτὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα — τὰ μάτια μιᾶς ἐρωμένης

νῆς ἢ μιᾶς ἀρραδωνικτικιάς, δακρύζουν.....

Ἡ ἐτοιμασία ἐπὶ τέλους τελειώνει.

— Ἐ! παιδιὰ ὅλα ἐτοιμα; ρωτᾷ ὁ γεροντότερος, ἕνας θαλασσόλυκος ποὺ μύριζει ἀλμύρα.

— Ναι καπετάνιο

— Ἄν θέλῃ ὁ Θεὸς αὐριο θὰ τσουρμάρομε.

Κι' ἡ ἄλλη μέρα ἐρχεται.

Τὰ νητιά σὰν μὴν ἄσπρη κηλὶδα λάμπουν κάτω ἀπ' τὸν ἀνοιξιάτικον ἥλιο καὶ μὲς στὰ λιμάνια τοὺς ἕνα πληθὺς καϊκία μὲ σηκωμένα τὰ πανιά ἐτοιμάζονται γιὰ φευγάλα..

Στὴν παραλία ὁ κόσμος στριμώγνεται γύρω ἀπ' τὸ εἰκόνισμα τοῦ ἄρχιστρατήγου Μιχαήλ, τοῦ προστάτου τῶν σφουγγαράδων, ποὺ τὸ ἔχουν στολίσει μὲ Μαχιάτσια λευκούδια καὶ πολύχρωμες σημαῖες πρῶτες νικῶν καὶ χέρια. Προσκυνοῦν πρῶτοι οἱ ναυτικοὶ καὶ κατόπι

ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Μετὰ τὰ γυμνάσια περίπατος μὲ γαϊδουράκια.

— Φίλε μου Σοῦ, τοῦ εἶπα. Φεύγω καὶ προτοῦ ἐγκαταλείψω τὸ πλοῖο θέλω νὰ μάθω πῶς παίρνεις τοὺς πορτικούς σου.

Ἡ ὁμὴ τοῦ Σοῦ ἄλλαξε καὶ ἓνα χαμόγελο ἀντάλασσε τὰ μάγουλά του ἴσως τ' αὐτιά του.

— Αὐτό, κύριε, μοῦ ἀπάντησε, εἶναι τὸ μυστικὸ ποὺ μόνο ὁ Σοῦ πρέπει νὰ τὸ ξέρῃ.

— Καὶ δὲν θὰ μοῦ τὸ πῇς ἐμένα βρε Σοῦ, τοῦ φίλου σου ποὺ φεύγει; Ὑστερὰ δὲν σ' ἐμποδίζει αὐτὸ νὰ ἐξακολουθήσῃς τὴ δουλειά σου στὸ Σερέ, μὰ καὶ ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι ἐδῶ.

— Εἶναι ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ λές, μοῦ ἀπάντησε, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ σήμερα. Ἀργότερα, διὰν ξαναταμωθῶμε θὰ στὸ πῶ.

Κύριοι, οὕς εἶπα ὅτι ὅλ' αὐτὰ συνέβησαν τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν δόκιμος. Ἡ ἱστορία μου εἶναι παλαιότερη καὶ ἀπὸ σὰς τοὺς τρεῖς. Ἐγινε ἐδῶ καὶ 30 χρόνια ἀκριβῶς.

— Τὸν περασμένο χειμῶνα ἀκριβῶς στὶς 25 Δεκεμβρίου τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Κολέρικος μπῆκε στὴ δεξαμενὴ στὴ Βορέστη γιὰ καθαρισμό, τὸ ἴδιο βράδυ στὶς πέντε, διὰν ἔβγαينا ἀπ' τὸ καράβι διασταυρώθηκαν μὲς στὴν πόρτα τοῦ Τονοβὶλ μὲ ἓνα ὄμιλο παλῶν ναυτικῶν ποὺ γέμιζαν ὅπως ἐγὼ ἀπ' τίς δουλειές τους, ὅποτε ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ὄχιτρε πάνω μου.

— Καπετάνιο! Καπετάνιο! μοῦ φώναξε, εἶμαι ὁ Σοῦ.

— Σὺ εἶσαι ὁ Σοῦ, τοῦ « Σερέ »; (γινωρίζετε

πόσο ἀγαποῦν οἱ ναυτικοὶ νὰ τοὺς μιλοῦν γιὰ τοὺς παλιούς καιρούς) ὁ Σοῦ ποὺ ἔπαινε τοὺς πορτικούς;

— Ναι Καπετάνιο. Τὸν θυμᾶστε ἀκόμα τοὺς πορτικούς; Ἀκοῦστε λοιπὸν πῶς τοὺς ἔπαινα:

Ὅλη μου ἡ περιέργεια, ἡ περιέργεια τοῦ νεαροῦ δοκίμου μὲ κατέλαβε πάλι, ἡ ἴδια, ὅπως καὶ τὴ παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἀπ' τὸ Σερέ.

— Ἐμπρὸς Σοῦ, τοῦ εἶπα. Λῦσε μου τὸ αἰνίγμα.

— Ναι, Καπετάνιο! Ἡμῶνα πολὺ πανοῦργος τότε. Κανένας δὲν τὸ εἶχε μυριστηῖ αὐτό. Στὴ διανομή τοῦ νοσοκείου πάντοτε ἔκρυβα τὸ λαοδί μου καὶ τὸ φέλαγα γιὰ τοὺς πορτικούς μου.

— Εἶχες, λοιπὸν παγίδες τότε;

— Παγίδες ὄχι, δὲν εἶχα. Τὴ νύχτα μετὰ τὴν κατάκλιση, καὶ διὰν κοιμόντουσαν οἱ ἄλλοι, σηκωνόμουν ἀπ' τὴ μπράντα μου καὶ πήγαινα σιγά-σιγά στὴν ἀποθήκη ποὺ εἶχαμε τὰ μισοκότα. Ἡ ἀποθήκη αὐτὴ εἶχε μιὰ πόρτα ἢ ὅποια δὲν ἔκλεινε καλά, ἂν καὶ τὴν εἶχαν ἐπιδιορθώσῃ πολλές φορές. Θὰ μ' ἐρωτήσατε τώρα τί ἔκανα εἰς τὸ ὑπόγειο; Ἀπολόγοι! Κρατοῦσα τὸ λαοδί μου ἀνήμερα στὰ δόντια μου καὶ προχωροῦσα σκεπτόμην λίγο-λίγο χωρὶς τίποτε νὰ κουνήσω, οὔτε χέρια, οὔτε πόδια! Φαντάζεστε τώρα πῶς οἱ πορτικοὶ μὲ τὴ δυνατὴ μεροληψία τοῦ λαοδιοῦ τρέχανε κοπαδιαστά! Αἰσθανόμενα συντάγματα ὁλόκληρα βρώμι-

μων ποδιῶν στὰ χέρια μου, στὰ πόδια μου, στὴν κοιλιά μου καὶ σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κορμοῦ μου. Αὐτὰ μόνο τὰ αἰστανόμουν, δὲν τὰ ἔβλεπα, γιὰτὶ ἡ ἀποθήκη ἦταν θεοσκότεινη καὶ κατὰμνηση. Σὲ λίγο οἱ πορτικοὶ ἀνέβαιναν πρὸς τὴ μύτη μου καὶ τὰ μάτια μου, καὶ τέλος κολάγανε στὸ λαοδί. Ἐγὼ ἐν τῇ μεταξὺ δὲν ἐσάλυνα καθόλου. Περίμενα νὰ ἔλθουν στὸ λαοδί μου τουλάχιστο ἕξη πορτικοί, ὅποιαν σήκωνα τὰ χέρια μου μ' ὁρμὴ καὶ φούχωνα ἀπὸ τρεῖς μὲ τὸ καθένα. Ἐπειτα τοὺς ἔστριβα τὸ λαοδί. Λάβετε δὲ ἐπ' ὅφει σας ὅτι πολλές φορές μὲ δάγκωναν τὰ ἔλεεινά αὐτὰ ζῶα, ἀλλ' αὐτὸ δὲ μὲ πείραζε καθόλου. Μετὰ τὸ πνέξιμο τοὺς ἔριχνα πίσω μου καὶ ξανάριζα ὡς τὸ τέλος.....

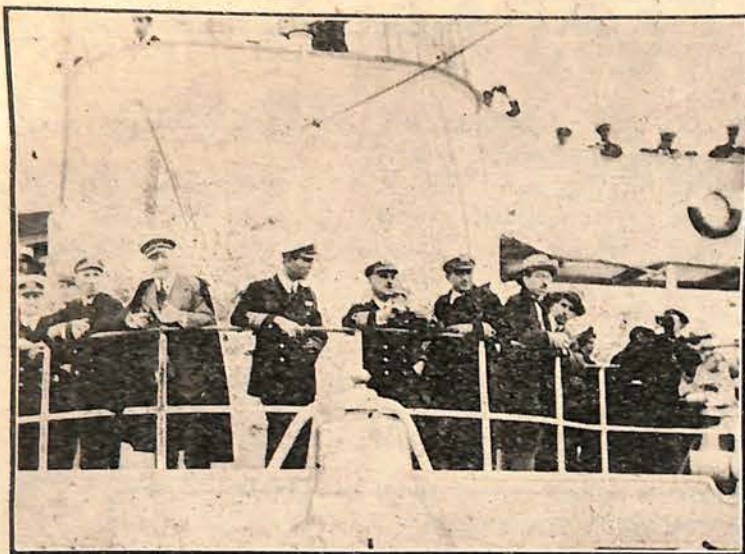
Ὁ Κυβερνήτης Φερὰλ, ἔχοντες τὴν ἱστορία του. Πῆρε τὰ κιάλια του καὶ ἐκύταξε μέσα στὴν ὀμίλη. Ἐνα ἀπότομο κῆμα ἔκαμε τὸν «Κολέρικος» νὰ σκαμπανεβάσῃ λίγην ὥρα. Ἐπειτα ὅλα ἐξακολούθησαν τὸ ἴδιο. Τίποτε δὲν ἐρχότανε νὰ ταράξῃ τὴ μονοτονία τοῦ ταξιδιοῦ μας καὶ αὐτὸ τὸ γνωρίζανε πολλὴν καλὰ οἱ λαοδέμιοι.

Ὁ Κυβερνήτης μᾶς ἀποχαιρέτησε λέγοντας:

— Φαντασθετε, κύριοι, τὸν Σοῦ, γυναικὸν σὰν σκουλήκι, στὴ σκοτεινὴ ἀποθήκη του, νὰ σκοτώνῃ ἀδιακόπως τοὺς πορτικούς καὶ νὰ ροιῶθῃ στὸ σῶμα του τὴ φορικτὴ ἐπαφὴ τῶν ζωντανῶν, χωρὶς ν' ἀηδιάξῃ καὶ νὰ ἐνοχλεῖται καθόλου.

Κ. ΦΑΡΡΕΡ

ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ο Υπουργός τῶν Ναυτικῶν μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου καὶ ἄλλων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν παρακολουθοῦν τὰ γυμνάσια.

ΜΕΤΑ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Ἀξιωματικοὶ εἰς Ἁγίον Ὄρος φωτογραφούμενοι μετὰ καλογήρων.

ΤΟΥ ΠΟΡΤΟΥ...

Μανταρίνια λεπιόφλοινδα—ζάχαρι πορτοκάλια
κοφίνια γλυκοπώρες φορτωμένη,
σκυλοπνίχτρα, θαλασσοδαυμένη,
πλεύσεις ἢ σκοῦνα· κι' ἄραξε στὸ πόρτο ἀγάλια-
[ἀγάλια.

Στ' ἀνάλαφρα χαδιάρικα τοῦ λιμανιοῦ μαϊστοράλια
κλαίγουν οἱ κοῦντροι ξεσιτγαρισμένοι·
καὶ πᾶ σὰ κέρκια σὶ ἄμπουρα· πὸ χέργια αὐτοάλια
δένονται, ράντες, γάμψιτες, παπαφίγκοι ρουλιασμένοι.

Φτάνουν ἢ Μάριον, ἢ Ζαζά, κι' ἢ Λίνα
γλνκόσειστες στὴ σάουκα ποῦ δωροῦν
κι' ἀλαφρογνέφουν γέρον τὰ χαμίνια
σάπιες ὁπῶρες, μονορογνέφουν ἀπ' τὴν πείνα
ὅθι τις βοῶν.

Κι' οἱ ραῦτες θέβουν, κονβαλοῦν, ἰδρώνουν, βαρ-
[γιασιένουν
τὴ δύταμη ὁλόγεμα δοσμένη σὶ κοφίνια
μὰ τὴ ψυχὴ, σὶς κόρες ποῦ προσομένουν.

Ὁ Καπετάνιος δεθῆκε· τὸν μάτιαζε τὸ ράξι
ἀπὸ κάποιο μητροπάροθο κορόσι
καὶ γιὰ τίς βέρες ὅλοι κάνουν χάξι :

— « Μιὰ μῆξα, τὸ κορόδο πῆε ρ' ἀρραβωνιάσει
σάματις, τὰ λεφτὰ τοῦ λειπᾶν ρὰ ξεσκάσει
Μὰ σὰ δὲν πέγει λόγια, τί, τοῖς νοιάζει :

Κι' ὁλόδιφοι ξεγύνονται μὲ βιάση
γυναῖκα καὶ ταβέρα· ὅποιος προστάσει
στὰ βρωμοκαλντερίμια καὶ στὰ Βούρλια.
Τί γιοστάσι !

Ἀρρώστιας, δὲ λογιζόντε καὶ ξελετιέται ἡ μοῦστα
τὴ σάουκα ρὰ χοστάσει.

Τάλλο πρωῒ, ξαναμπαράζωον νυσταγμένοι
ἀπέντασοι κορμὶ καὶ σκέψη—χάλια,
μὰ θὰ ξανάθωον, πλοῖοι φορτωμένοι
μανταρίνια λεπιόφλοινδα—ζάχαρι πορτοκάλια.

Ἀθήναι 1928

ΡΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

οἱ ἄλλοι, ἢ μανάδες, τ' ἀδέλφια, ἢ ἐρω-
μένες.

—Βοήθησέ τους, ἀγίέ μου, Προστά
τευσέ τους.

Ἡ τελετὴ αὐτὴ ἔχει κάτι ἀπ' τὴ θλι-
βερὴ ἔκφρασι τοῦ ἐπιταφίου τῆς Μεγά-
λης Πικρασκευῆς. Ἡ ἴδια θρησκευτικὴ
κατάνυξις, ὁ ἴδιος θλιβερός τόνος παντοῦ
στὰ πράγματα, στὰ πρόσωπα, στὴ φύση.

Τέλος πάνω ἀπ' τὸ παλιὸ τὸ κάστρο
ἀκούγονται κανονιὲς μιά δύο
εἴκοσι.

Κι' ὕστερα ἀκολουθοῦν πολλὰς του-
φεκιές, ἀπειρες.

Ὡ! ὁ θρῆνος τὴν ὥρ' αὐτὴ πάνω στὴ
παρχλία. Τὸ δάκρυ πόσο πολὺ ρέει καὶ
πῶς ἢ μητρικὲς εὐχὲς ἀνεβαίνουν στὰ
χεῖλια αὐθόρμητες, γεμάτες ὑπέρτατη
ἀγάπη.

—Ὁ Θεὸς μαζί σου, παιδί μου.

Καὶ πέρα κάποια μάτια λαχταροῦν
νὰ κλάψουν καὶ κάποια χεῖλια εἶναι ἔτοιμα
νὰ φιλήσουν ἓνα στόμα. Τὸ στόμα τοῦ
ἀγαπημένου τους. Ἡ θλιβερὴς διατυπώ-
σεις τελειώνουν κι' οἱ ναυτικοὶ τραβοῦν
σκεφτικοὶ καὶ θλιμένοι στὰ καίκια
τους.

Σὲ λίγο τὸ νησί ἀδειάζει ἀπὸ ἄνδρες.
Μένουν μόνον οἱ γέροι κι' ἄρκετοί σακά-
τηδες, ἀπόμυχοι ἐργάτες τῆς θάλασσας
κι' οἱ γυναῖκες ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν
γερόντων καὶ τῶν ἀπομάχων αὐτῶν ναυ-
τικῶν

Πρὸς τὸ βράδυ στὸν ὀρίζοντα δὲν φαί-
νεται κανένα πανὶ ἀπὸ τὰ νησιώτικα
καίκια

Ὁ Ἕλληνας ναύτης μόλις πατήσῃ
τὸ πόδι του στὸ κατὰστρωμα τὰ ξεχνάει
ὅλα. Καὶ μητέρα κι' ἀδέρφια κι' ἐρωμέ-

νες. Ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ του γιγαντώνε-
ται μέσῃ του καὶ τὸν κάνει ὅλο δρᾶσι
κι' ἐνέργειαν.

Πόσο παράδοξη, πόσο πρωτότυπη
εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ Ἕλληνα ναύτη. Τοῦ
ναύτη ὅχι τῶν μεγάλων βαποριῶν, μὰ τῶν
φτωχῶν, τῶν περιφρονημένων ξύλινων
καϊκιῶν. Κι' ἡ ἱστορίε πού ἔχουν νὰ μᾶς
διηγηθοῦν στὸ τέλος κάθε ταξιδιοῦ πό-
σο πειὸ παράδοξες μὰ καὶ πόσο ἐλκυστι-
κὲς εἶναι.

Πρωτοτυπότερη ὅμως καὶ πειὸ ἐν-
διαφέρουσα εἶναι ἡ ζωὴ τῶν σφουγγα-
ράδων. Αὐτοὶ ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ συνη-
θίζουν καὶ βουτοῦν στὴ θάλασσα, μὲς
στὸ λιμάνι τοῦ νησιοῦ τους, σὲ βάθος
ὀχτὼ ἕως δέκα ὀργυιῶν.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος)

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΚΑΕ ΛΙΛΗΣ ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

ΚΑΛΛΙΟ ΦΟΝΙΣΣΑ ΠΑΡΑ ΑΤΙΜΗ

—Τίποτα!... Πουθενά!...

Πρόφερε με τρεμουλιαστή φωνή ο γέρος μπαίνοντας σπίτι του, κ' η πόρτα έτριξε πίσω κλαψάρικα στο κλείσιμό της. Σφουγγίσει με τ' ανάποδο του χεριού του τὰ δακρυσμένα μάτια κ' έπεσε βαρύν πάνω σ' ένα σκαμνί κοντά στο τζάκι.

Η γρηά δέχτηκε τ' απελπιστικά τ' αντίτρος της λόγια, σά μαχαιριά, πάνω στην ίδια πληγή που τρεις μέρες τώρα έλο και της μεγάλωνε τόν πόνο της συμφοράς που τους βρήκε.

Κ' έτσι μεσημέρι, βράδυ μέσα από τὰ σφιγμένα δόντια του νοικοκύρη της βγαίνανε τὰ δυο αυτὰ μονάχα λόγια ρίχνοντας την έλο και σε καινούργια απαντοχή.

Και σήμερα πάλι τὰ ίδια!..

Χωρίς να πη λέξη, σούρθηκε σκυφτή στ' αντικρινό σκαμνί πλάι στο τζάκι κ' άθόρυβα, μουγγά, χώθηκε ξανά στην πλέρια απελπισιά της.

Έσκυψε τὸ κορμί μαζί με τὸ κεφάλι μὴ τολμώντας νὰ σηκώση τὰ μάτια νάντικρύσει τὸ θλιμμένο πρόσωπο τὴν τρὸς της. Φοδόντανε μὴν τοῦ ξεθαρρέψει τὴ σκέψη κ' ἀκούσει ἀναπάντεχα ἀπ' αὐτόνε τὴν τρομερὴ ἀπόφαση ποὺ φανταζότανε πὼς τοῦ τυραννοῦσε τὴ συλλογὴ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆς συμφορᾶς τους.

Κ' ἐπνιγε ἡ δύστυχη γρηά κ' αὐτὰ τὰ δάκρυά της, σὰ στύλωνε τὴ ματιά της πάνω στὰ σκεπασμένα ἀπὸ τὴ στάχτη κοῦτσουρα ποὺ κρυφανάδανε στὸ τζάκι.

Τὰ δυο γκρίζα κεφάλια τους έλο κ' έσκυδαν περισσότερο λές και τὰ βάραινε ἡ σιωπὴ ποὺ τόσο ἐπίμονα εἶχε ἀπλωθῇ μέσα στὴν κάμαρα, πεσμένα μπρὸς ἀπὸ τὰ γέρινα, σωριασμένα κορμιά τους ποὺ σδύνανε σιγά-σιγά μέσα στὸ σκοτάδι ποὺ ἀπαλόφερνε ἡ κυρίαρχα ἡ νύχτα.

Η σιγανὴ βροχὴ ἄρχισε νὰ δυναμώνει, χτυπώντας δλόγυρα τὸ σπιτάκι μ' ένα βουητό ποὺ ἔμπαινε μουγκό μέσα στὴν κάμαρα, τρομαχτικό μέσα στὴ σκέψη τους.

Μιά ἀστραπή προσπέρασε τὴς χαρμάδες, σκόρπισε ξαφνικά τὴ λάμψη της ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, κ' ἔπειτα πάλι ἔσβυσε μὲς στὸ σκοτάδι.

Μιά μακρόσυρτη βροντὴ σάρωσε τὴ νέκρα τῆς σιωπῆς με τὸ τρανταχτὸ μουγ-

κριμά της κ' οἱ γέροι ξαφνιαστήκανε ταραγμένοι ἀπὸ τὸ μπουμπουνιτὸ ποὺ ἀγρίεψε με μιὰς τὴν ἐρημιὰ τῆς σιωπῆς. Κοιταχτήκανε προσπαθώντας μέσα ἀπὸ τὸ σκοτάδι νάντικρύσει τὴ ματιά ο ἑνας τοῦ ἄλλου. Βαστούσανε κ' αὐτὴ τὴν ἀναπνοὴ τους μὴ προδοθεῖ ἡ ἀγριεμένη σκέψη τους, ἔτοιμοι νὰ ξεσπάσουνε σ' ένα ἀναφυλλητό, σ' ένα κλάμα, παράπονου ο ἑνας, ἀγανάκτησης ο ἄλλος.

Κρατιόντουσαν γιὰ τὴ μεγάλη ἀπόφαση ποὺ τοὺς βάραινε κ' ἀσυναίσθητα τὸ πόδι τοῦ γέρου τρεμούλιασε, σκόνταψε ἀπρόσεχτα κλώτσησε τὰ κοῦτσουρα στὸ τζάκι, κ' ἡ στάχτη ποὺ τὰ σκέπαζε ἀνα-

καντῆλι και σὰ νὰ μὴν ἔφτανε τὸ λίγο φῶς ἀναψε και τὸ λυχνάρι. Ὁ γέρος γυρνόφερνε τὴ φωτισμένη κάμαρα με τὰ χέρια πίσω πατώντας βαρειά πάνω στὰ παληὰ σανίδια ποὺ τρίζανε.

Γύρισε, κοίταξε πάλι ἀπότομα τὴ γυναίκα του, σὰ νάθελε νὰ βεβαιώση τὴν ψυχικὴ του ἐκδήλωση μπρὸς στὴ μπερδεμένη του σκέψη και τῆς πέταξε ξανά τὴς μισοπνιγμένες μέσα ἀπὸ τὸ λαρύγγι του λέξεις:

—Κατάρα! Ἀνάθεμα!

—Χριστὸς και Παναγιὰ!.. Σὲ καλὸ σου Γιώργη μου, μὴν τὸ παιδεύεις πιότερο τᾶμοιρο παιδί... Τί ξαίρεις, ποὺ

τὸ βρίζεις; Τί σοῦφταιξε ποὺ τὸ καταριέσαι; Χριστὸς και Παναγιὰ!.. τὸ παιδί σου;

—Ὅχι... δὲν εἶναι πιὰ παιδί μου, οὐρλιαξε ὁ γέρος ἄκοῦς; δὲν εἶναι παιδί μου. Τὰ δικά μου τὰ παιδιά εἶναι τιμημένα, νοικοκυρεμένα με τὴ θέλησή μου και με τὴν εὐχή μου... Τ' ἄκοῦς;.. Δυὸ μόνο παιδιά ἔχει ὁ Καπετάν Γιώργης, δυὸ μονάχα ποὺ τὰ τιμᾷ έλο τὸ νησί... ἄλλο παιδί δὲν ἔχει!...

Η γρηά ποὺ δὲν κρατιώτανε πιά, δὲν ἄντεξε και ξέσπασε σὲ κλάματα. Καὶ μέσα ἀπὸ τὸ θρήνο της πηδούσανε λόγια παράπονου, παρακά-

λια, εὐχές κ' ἔπειτα πάλι ἄγριες φωνὲς σπαραγμοῦ κ' ἀπελπισίας.

Τὸν ἀπόπαιρνε τὸ γέρο της και παρκαλοῦσε τὴν Παναγιὰ νὰ τοῦ δώσει φῶτιση νὰ τὴ λυπηθῇ και μὴ τὴν καταριέται...

Ἦρθε κοντά του, με σηκωμένα τὰ χέρια σὲ παράκληση, ἔσκυψε τὸ κεφάλι και τὸ κορμί της λύγισε μπροστά του, μπρὸς στὰ γόνατά του.

Ἐσκυψε ὁ Καπετάν Γιώργης νὰ σηκώση βιαστικά τὴ γυναίκα του, κ' ἀπόμεινε δίπλα της, σκοτισμένος ἀπὸ τὸν πόνο...

Τὰ δυὸ γέρινα κεφάλια ἐνωθήκανε πάνω ἀπὸ τὴν ἴδια συμφορὰ ποὺ τὰ παράδερνε και σμίζανε τὰ δάκρυά τους, γυρεύοντας τὴν ἀνακούφιση σ' αὐτὴ τὴ μόνη ἐκδήλωση ποὺμποροῦσε νὰ προσφέρει ὁ ἑνας στὸν ἄλλο γιὰ παρηγοριά.

Ἐνα παράξενο οὐρλιασμα πῶσδυσε μακρυὰ με τὸ σφύριγμα τ' ἀέρα ἀνάμεσα

ΥΠΑΙΘΡΙΟΝ ΜΑΝΤΕΙΟΝ

Ναῦτες ἀκοῦν με ἀφοσίωσι ταιγγάνες, ποὺ τοὺς λέγουν... τὴ μοῖρά των.

τινάχτηκε κ' ἄφησε νὰ προσπεράσῃ ἡ φωτεινὴ τους φλόγα. Σύγκαιρα τοὺς θάμπωσε κ' ἡ ἀπότομη λάμψη μιᾶς ἀστραπῆς και τὰ δυὸ σουφρωμένα, ἀγριεμένα ἀπὸ τὸν πόνο πρόσωπα φωτιστήκανε με μιᾶς και στὸν ἀντικρυσμό τους δυὸ κραυγὲς διασταυρωθήκανε σὰν ἐχθρικές σπαθιές.

—Παιδί μου!

—Κατάρα!

Κι' ἀντήχησαν ἄγρια, ἀπελπιστικά και τὴς φωνές τους σκέπασε ἑνας ξερός, τρανταχτὸς κρότος ποὺκανε στὸ μπάσιμό της μιὰ βροντὴ.

Τὰ σκαμνιά παρμέρισαν τὰ πόδια σούρθηκαν πίσω, κ' οἱ δυὸ ἴσκιοι ἀνασηκώθηκαν ψηλά ὁ ἑνας ἀντίκρυ στὸν ἄλλο.

Ὁ ἴσκιος τοῦ σκοταδιοῦ τοὺς πλάκωνε τὴν ψυχὴ, και κουννηθήκανε ἀσυναίσθητα οἱ δυὸ ὄγκοι. Ζύγωσε τὰ εἰκονίσματα ἡ γρηά κ' ἀναψε τὸ σδυστὸ

στά κλαριά κ' ένας αλλόκοτος θόρυβος, ένα πέσιμο παράξενο κούνησε περίεργα την πόρτα τους, έπειτα ένας άλλος κρότος σ' αγκρέμισμα κ' έπειτα πάλι ο άέρας που σφύριζε αδιάκοπα, πιδ ζωνηρά...

Οι δυο γέροι παραμέρισαν, σταυροκοπηθήκανε, και κοιτάζανε μ' αγωνία την πόρτα...

«Χτύπησε κανείς; Δεν εΐτανε χτύπημα χεριού δικού τους ή ξένου;... Θα ξαναχτυπούσε; Γιατί δεν ξαναχτυπούσε;»

Κι' οι δυο τους αυτόρμητα οδηγημένοι λές από την ίδια σκέψη σούρθηκαν μπρός στην πόρτα...

«Ν' ανοίξουν; Γιατί νά μ'ήν ανοίξουν;»

Και τράβηξαν με δύναμη πέφτοντας πίσω από το σπρώξιμο τ' άέρα. Κάτω στα πόδια τους κοίτουσαν ένας σωρός, μαύρα ξέπλεχα μακριά μαλλιά πάνω σ' ένα άσπρο φόρεμα. Χύμηξαν κ' οι δυο ποιός νά πρωταρπάξη, νά σηκώση μέσα στα τρεμουλιάρικα χέρια του το βαρύ κορμί, το κορμί της μοναχοκόρης τους της Λενιώς, που τρεις μέρες τώρα την είχανε χαμένη, από την ήμέρα που το καΐκι του όμορφονιού του Καπετάν Βαγγέλη, χάθηκε ξαφνικά, μεσημεριάτικα κι' έστριψε την πούντα του νησιού...

Την είδανε, έτσι του είπανε του γέρου, την είδανε στ' άκρογυάλι, και τ'όλεγε κ' όλο το νησί πώς ο Καπετάν Βαγγέλης δεν ήτανε τίμιο παιδί και πώς αυτός θάπλεξε τη Λενιώ... Την άγαπούσε, λέγανε, από καιρό!...

Πρωί πειά, ξεμερώματα άνοιξε ή Λενιώ τ'ά μάτια κ' αντίκρυσε τ'ά δυο γκρίζα κεφάλια πάνω από το προσκέφαλό της.

—Συχώρα με, πατέρα, για τ'ό κακό που έκανα... δικό μου είναι τ'ό κρίμα...

Κρίμα χωρίς ντροπή...

«Όχι... του Καπετάν Γιώργη, του πατέρα τ'όνομα, ντροπή δέ θάχη... Πατέρα, συχώρα με τόν σκότωσα! Τόν έπνιξα τόν άτιμο στη θάλασσα, πατέρα...

Δεν έχει ντροπή τ'ό κρίμα μου... ούτε και σεις... ούτε και γώ!...

Κάλλιο φόνισσα, παρά άτιμη!

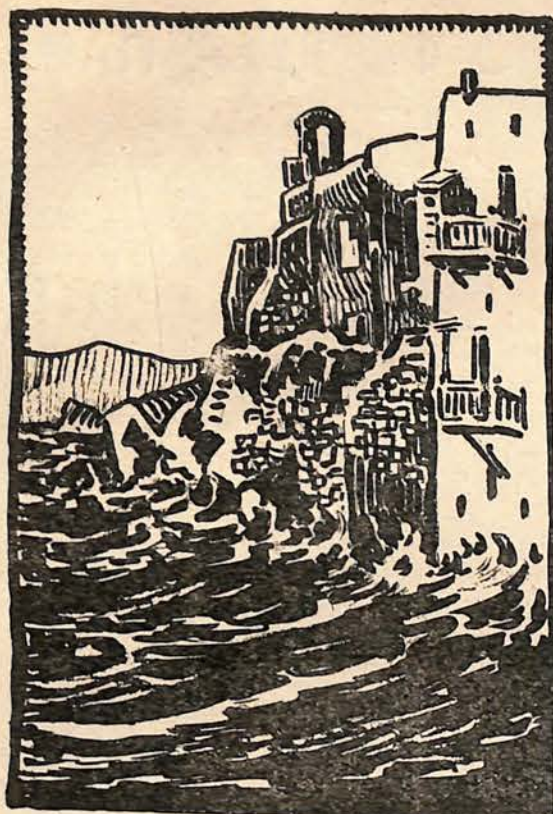
Κ' οι δυο γέροι πνιγμένοι μέσ' στα κλάμματα, μουρμουρίζανε άργά.

—Κάλλιο φόνισσα... παρά άτιμη...

Λ. ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΚΡΟΓΥΑΛΙΑ

ΑΚΡΙΝΑ ΣΠΙΤΙΑ

Αραδιασμένα, στην άκρη του λιμανιού φαίνονται από μακριά σαν ίερογλυφικοί χαρακτήρες που γράφουν απάνω στην άκρογυαλιά ένα θρυλικό τραγούδι.

Δεν είναι σπίτια. Είναι σίγχι ενός παλαιού τραγουδιού απάνου σ' ένα γέρο πάπυρο, απάνου σ'ε μι'ά πλάκα παλιά και σκεθρωμένη, σίγχι μισοσβυσμένοι από τη ροή του χρόνου και των νερών, που τους διαβάζουν οι περάτες του λιμανιού και του πελάου.

Εκεί τελειώνει τ'ό χωριό κι' αρχίζει ο βράχος και ή θάλασσα. Είναι τ'ό ακρινό σημάδι ενός πολιτισμού, ανθρώπινα αυγά άφιμένα μέσα στη φωλιά των βράχων. Με τις γλωμές ξεθωριασμένες πέτρες τους σημαδεύουν ένα τέλος, τέλος τόπου, χρόνου και μορφής. Πειδ πέρα αρχίζει ή έλεύθερη βραχοσειρά και τ'ό άναρχο τραγούδι των κυμάτων.

Είναι παλιά πολύ παλιά έχουν τ'ά χρόνια των έρειπίων που παραστέκουν πλάι σαν νά προσμένουν πότε θα πέσουνε κι' αυτά. Είναι απόγονοι μι'ας γενεάς σπιτιών που πέθαναν και τ'ά λείψανά τους σώζονται ακόμα μες στους τοίχους και τις αυλές. Γι' αυτό μοιάζουν σαν νάχουν πάρει κάτι από τ'ά μνήματα και τ'ά νεκροταφεία.

Ακόμα και στους πρόποδες τους κάτω, κοντά στα βραχοθέμελα, έχει φτιασμένο ή θάλασσα ένα περίεργο νεκροταφείο θαλασσινών λειψάνων, φελών, γυαλιών, όστράκων, που ή τρικυμίες τ'ό στολίζουν με φύκια και με άφρους...

Τ'ό νέο χωριό τ'ά είδε κι' έφοβήθηκε κι' έτράβηξε από τ'ό άλλο μέρος. Δεν κτίζει πειά κανείς κοντά τους. Ή φωνές των

ανθρώπων αλαογέφανε και δεν ακούει κανείς εκεί παρά τη φωνή των κοράκων και των γλάρων που κλαίνε μέσα στη καταιγιά και στη βροχή... Κάτου άκομπανιάρει τ'ό κύμα, με τ'ό αιώνιο τραχύν παράπονό του, που αντίβυνίζει μέσα στις σπηλιές.

Κάπου—κάπου έρχεται και κατοικεί κοντά τους κανένας γέρος και γίνεται κι' αυτός άκρινός και χάνεται απ' τόν κόσμο. Μά δεν έχει κι' αυτός φωνή...

Είναι τις περισσότερες φορές ένας γεροαπόμαχος ψαράς. Έρχεται πάντοτε συντροφιασμένος με τ'ά κομμάτια της παλιάς του βάρκας και φέρνει κάτι εικονίσματα παλιά, ζωγραφισμένα μέσα στο φιλντισένιο κούφωμα θαλασσινών όστράκων.

Όταν έρθη δεν ξαναφεύγει πειά. Κάθεται εκεί άμίλητος, άκίνητος, όμοιος με Σφίγγα, και κυττά τη θάλασσα... Κι' όλο γερνάει...

Είναι δυο—τρεις τέτοιοι γέροι εκεί και μοιάζουν σαν άγάλματα παλαιών σπιτιών. Κι'

όλο κυττούν απ' τις αυλές τη θάλασσα κι' όλο γερνάνε. Και θάοτη μι'ά μέρα που δεν θα γεράσουν πειά. Τότε θάοτη μι'ά βάρκα απ' τ'ό χωριό και θα τους πάρη. Και καθώς θα τους κατεβάζουν στο κατάγιαλο, ένα λιθαράκι θα κυλήση από τους τοίχους και θα πέση στη θάλασσα σαν δάκρυ...

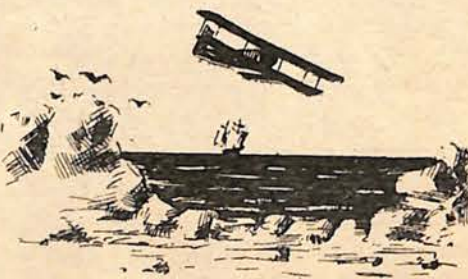
Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ ΤΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ

Περπατά σκυφτός σ' όλο τ'ό άκρογυάλι, κρατώντας ένα παλιό μικρό καμάκι, όπως κρατά κανείς ένα μπιστούνι. Σ' άλλους καιρούς είχε καράβια, βάρκες, ανθρώπους και λεφτά. Τώρα μαζεύει φελλούς, άδεια κουτιά πεταμένα από τ'ό κύμα και τρώει πεταλίδες.

Στιγμές—στιγμές ξεχνιέται και κυττάζει τ'ά κύματα που έρχονται από μακριά σαν ξωτικά κοπάδια, κοπάδια άτέλειωτα που μανδριζούνται στους βράχους, κοπάδια φανταστικά που χάνονται μόλις άγγίξουν τη στεριά...

Άκουμπισμένος απάνου στο καμάκι, κάθεται και κυττάζει τ'ά κοπάδια του... Είναι ο τσοπάνης των κυμάτων, ο βοσκός των φευγαλέων κοπαδιών που χάνονται μόλις άγγίξουν τη στεριά...

Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Η ΝΕΑ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Αι προβλέψεις δια τὸ 1929. — Τὰ φλέγοντα ζητήματα. — Οἱ παμβαλκανικοὶ Ἀγῶνες. — Ἡ λήξασα ἀθλητικὴ κίνησις.

Ἀθλητικὴ κίνησις

Διὰ τὴν νέαν ἀθλητικὴν περίοδον προβλέπεται ἡ συνηθισμένη τέλεσις τῶν «Πανελληνίων» καὶ τῶν «Παναθηναίων» ἐνώπιον τῆς οἰκογενειακῆς συγκέντρωσεως τῶν φιλάθλων. Δὲν λείπουν μολαταῦτα αἱ ἐλπίδες ὅτι ἴσως κατὰ τὴν νέαν περίοδον ὁ ἀθλητισμὸς τοῦ Στίβου μας θὰ ἴδῃ καλυτέρας ἡμέρας. Ἡ Κυβέρνησις φαίνεται διατεθειμένη νὰ παράσχω ὑποστήριξιν καθὼς καὶ οἱ μεγάλοι Δῆμοι τοῦ Κράτους.

Τούλάχιστον ἂς ἐλπίσωμε ὅτι θὰ διατεθοῦν ὀλίγα γήπεδα κατάλληλα διὰ γυμναστήρια καὶ μία ἐπιχορήγησις διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἀγῶνων, οὕτως ὥστε—ἂν μὴ τι ἄλλο—νὰ εἴμποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τοὺς ἀγῶνας δωρεάν ὅλα τὰ σχολεῖα.

Εἶνε ἐπίσης πιθανόν, ὅτι κατὰ τὸ 1929 θὰ ὀργανώσῃ ἀγῶνας ἀθλητικούς καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν «Ἀχιλλείων» — Ἀγγλοελληνικῶν ἀγῶνων τοῦ 1927, οἱ ὅποιοι εἶχον τὴν μεγίστην ἐκείνην ἐπιτυχίαν.

Ποδοσφαιρικὴ κίνησις

Ἡ κίνησις εἰς τὸ ποδόσφαιρον, τὸ δημοφιλὲς καὶ συγκινητικὸν αὐτὸ ἀγώνισμα, προμηνύεται ζωηροτάτη. Ἀρχισαν ἤδη οἱ ἀκροβολισμοί! Ἡ ποδοσφαιρικὴ κίνησις 1928—29 θὰ εἶνε ἡ πλέον σημαντικὴ ἐν σχέσει μὲ τὰ περασμένα χρόνια. Δὲν θὰ ἔχῃ μόνον τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ πρωταθλήματα νὰ διεξάγῃ καὶ ν' ἀναδείξῃ διὰ πρώτην φοράν τὴν πρωταθλήτριαν ὁμάδα τῆς Ἑλλάδος, τώρα ποῦ ὅλα τὰ Σωματεῖα εἶνε ὑπὸ τὴν Ἑλλ. Ποδοσ. Ὁμοσπονδίαν. Ἀλλὰ θὰ ἔχῃ ν' ἀντιμετώπισῃ προβλήματα καὶ ζητήματα μεγάλου ἀθλητικοῦ ἐνδιαφέροντος, διὰ τὰ ὅποια ἀπὸ τώρα ἀρχισεν ἡ συζήτησις, ὁξεῖα καὶ πεισματώδης, ὅπως τὸ ζήτημα τοῦ ἐπαγγελματισμοῦ.

Ἐνα σπουδαῖον ζήτημα εἶνε διὰ τὸ 1929 ὁ σχηματισμὸς τῆς Ἑθνικῆς ὁμάδος τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ὅποιον θὰ προβῇ ἡ Ε. Π. Ο. διὰ πρώτην φοράν, καὶ ἡ συνάντησις τῆς Ἑθνικῆς ὁμάδος μας μὲ δύο ξένας τοιαύτας, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα μὲ τὴν Οὐγγρικήν.

Ἀπὸ ἀπόψεως λοιπὸν κινήσεως καὶ ζωηρότητος ἡ ποδοσφ. κίνησις θὰ εἶνε μεγάλη. Θὰ ἔχομε καὶ πάλιν σειρὰν διεθνῶν συναντήσεων

μὲ τὸ κύπελλον τοῦ Πάσχα καὶ πολλὰς ξένας ὁμάδας. Δὲν εἶνε μολοντοῦτο βέβαιον, ἂν οἱ ἀγῶνες οἱ νέοι θὰ παρουσιάσουν τὴν ἀξίαν μερικῶν ἀγῶνων ἀλησμονήτων τῆς περασμένης περιόδου.

Οἱ Παμβαλκανικοὶ ἀγῶνες

Ἡ πρωτοβουλία τῶν Ἑλλήνων φιλάθλων ἀντιπροσώπων εἰς τὸ Ἀμστερνταμ, ὅπου συνεντῆθησαν μὲ τοὺς φιλάθλους τῶν Βαλκανίων, ἔσχε ἓνα λαμπρὸν ἀποτέλεσμα: ὅτι ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς τελέσεως Παμβαλκανικῶν Ἀγῶνων, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ἀθληταὶ τῶν Ἑθνῶν τῆς Βαλκανικῆς θὰ μετέχουν

Οἱ Κολυμβητικοὶ ἀγῶνες τοῦ 1928.

Τὴν θερινὴν ἀθλητικὴν μας κίνησιν ἐκλείσαν οἱ Πανελλήνιοι κολυμβ. ἀγῶνες τοῦ 1928, ποὺ ἔγιναν τὴν 13 καὶ 14 Ὀκτωβρίου εἰς τὸν λιμενίσκον Κουμουνδούρου (Τουρκολίμανο).

Τὰς περισσοτέρας νίκας ἐνίκησεν ὁ «Πανελλήνιος Γ. Σ.» μὲ τοὺς λαμπροὺς κολυμβητὰς του.

Ὁ «Ὀλυμπιακὸς» καὶ ὁ «Ἑθνικὸς» Πειραιῶς ἐπέτυχον ἐπίσης λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ὁ πολυνίκης κολυμβητὴς Βασιλόπουλος ἔχασε τὸν ἀγῶνα τῶν 100 μ. μὴ δυνηθεὶς νὰ διεκδικήσῃ τὴν νίκην λόγῳ τῆς ἀταξίας μὲ τὴν ὁποίαν ἔγινε ὁ ἀγών. Ἐν τούτοις οἱ νεαροὶ ἀντίπαλοί του ὁ Μπενᾶς καὶ ὁ Μακρῆς, οἱ νικηταὶ τῶν 100 μ. ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ τὸν νικήσουν!

— Τὸν μεγαλύτερον ὁμως θρίαμβον ἐκέρδισεν ὁ «Ἀρης» Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν ὁμάδα του γυνώτερον πόλο, ἡ ὁποία ἐνίκησε τὰς ἰσχυρὰς ὁμάδας τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» καὶ τοῦ «Ἑθνικοῦ» καὶ ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια τῆς Ἑλλάδος.

— Ἐλπίζομεν, ὅτι οἱ κολυμβητικοὶ ἀγῶνες τοῦ 1928 θὰ εἶναι οἱ τελευταῖοι ἐπίσημοι ναυτικοὶ ἀγῶνες, ποὺ γίνονται μὲ τὰς γνωστὰς συνθήκας τῆς ἀταξίας καὶ τῆς ἀντικανονικότητος.

Ἡ ἑλλειψὶς δεξαμενῶν κολυμβήσεως (piscines) εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ καὶ ὁ μόνος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον στὰ κολυμβητικὰ ἀγώνισματα εἴμεθα τόσον πίσω ἡμεῖς ὡς κατ' ἐξοχὴν ναυτικὸς καὶ κολυμβητικὸς λαὸς!

Δυστυχῶς τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀνάγκην, ποὺ εἶνε ἀξίωσις τοῦ

Ἀπὸ τοὺς τελευταίους Ἑλληνοαγγλικούς ἀγῶνας Πόρου.

προάγοντες τὴν ιδέαν τοῦ ἀθλητισμοῦ, καὶ τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τῶν Κρατῶν, ἀλλὰ καὶ ἐλπίζοντες ἐπὶ τέλους, ὅτι θὰ δρέψουν καὶ αὐτοὶ ἓνα κλάδον δάφνης εἰς ἀγῶνας διεθνoῦς σημασίας πρὸς ἐπιβράβευσιν τῶν εὐγενῶν κόπων τῶν.

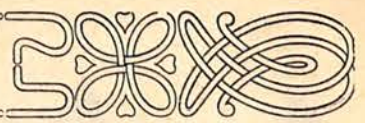
Ὑπάρχει ἡ βεβαιότης ὅτι θὰ γίνῃ τελικῶς δεκτὸν νὰ γίνουν οἱ πρώτοι Παμβαλκανικοὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, διότι ἡ πρωτοβουλία ὑπῆρξεν Ἑλληνική καὶ νὰ γίνῃ ἐφέτος ἡ ἐναρξίς. Ὅποτε πρέπει νὰ διεξαχθοῦν τὸν Ἀπρίλιον οἱ ἀθλητικοὶ εἰς τὸ Στάδιον, τὸν Μάιον οἱ ποδοσφαιρικοὶ εἰς τὸ καταλληλότερον γήπεδον, καὶ κατὰ τὸ θέρος οἱ κολυμβητικοί. Κρίνομεν περιττὸν νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν τῶν ἀγῶνων τούτων.

πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ τοῦ τόπου, καὶ οὐκ ἐνδεὲς νὰ τὴν καταλάβῃ ἕως τώρα. Οὔτε τὸ Κράτος, οὔτε οἱ Δῆμοι, οὔτε αἱ Ἐταιρεῖαι, οὔτε τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον ποῦ χτίζει κτίρια ἐπὶ κτιρίων. Καὶ μολοντοῦτο εἶνε μία τόσον ἀσφαλὴς, τόσον ἐπιχερδὴς ἐπιχείρησις!

Δεξαμενῶν ἐπίσης κολυμβήσεως θὰ εἴμποροῦσε νὰ μελετηθῇ ἡ κατασκευὴ εἰς τὸν Ναύσταθμον καὶ τὸν Πόρον. Οἱ ναῦται πρέπει νὰ γίνουν ἢ νὰ μὴ παύσουν νὰ εἶνε κολυμβηταί· νὰ κολυμβοῦν καὶ τὸ καλοκαίρι καὶ τὸν χειμῶνα νὰ ἐκμάθουν τὰ νέα συστήματα τῆς ταχείας καὶ ἀκόπου κολυμβήσεως καὶ νὰ τὰ μεταφέρουν ἕως τὰ τελευταῖα λιμάνια τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ μόνον εἴμποροῦμε νὰ περιμένουμε τούτους μεγάλους κολυμβητὰς, ποὺ θὰ δυνηθοῦν ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν κολλοσιαίαν κολυμβητικὴν κίνησιν τῆς Εὐρώπης. Κ.

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΑΡΡΩΣΤΟΙ

νεράκι. Πριν όμως λάβουν για καλὰ αὐτὴν τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν, ὁ Γιάννης ἔκανε τὸν παρακάτω συλλογισμό, τὸν ὁποῖο ἀνεκοίνωσε ἀμέσως στὸ φίλο του Χρήστο.

—Καλὰ, καὶ ἂν ἀρρωστήσουμε καμμιὰ μέρα καὶ χρειαστοῦμε λίγο κονιάκ; Δὲν θὰ κάναμε καθόλου ἄσχημα ἂν ἀγοράζαμε ἓνα μπουκάλι κονιάκ γιὰ μιὰ ὥρα ἀνάγκης—ποῦ ἀρρείαστο νᾶναι.

—Οὔτε κοννέντα νὰ γίνεταί ἀποκρίθηκε προθυμότητα ὁ Χρήστος. Ἄς ἀγοράσουμε λοιπὸν ἓνα μπουκάλι κονιάκ, ἓνα μεγάλο μπουκάλι ὅμως, γιὰ νὰ βρῆσκειται στὴν καμπίνα μας ἂν τύχῃ καμμιὰ φορὰ κι' ἀρρωστήσουμε.

Ἔτσι κι' ἔγινε.

Τρεῖς μέρες πέρασαν ἀπὸ τότε ποὺ οἱ δύο ναῦτες λάβαν τὴ γενναία ἀπόφασιν νὰ μὴν ξαναβάλουν οἰνοπνευματώδες ποτὸ στὸ στόμα τους. Ὁ Γιάννης στὴν ἀρχὴ βάσταξε ὅσο μπορούσε στὸ πειρασμό.

Μὰ τὴν τετάρτη μέρα, νοιώθοντας δυνατές ζαλάδες στὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν... ἐγκράτεια, κατάλαβε πὼς θὰ τοῦ ἦταν ἀδύνατον ν' ἀντέξῃ περισσότερο. Πλησιάζει λοιπὸν τὸ Χρήστο βογγώντας.

—Αἰ! Αἰ! Αἰ!

—Τί ἔπαθες; Τὸν ῥώτησε ὁ φίλος του.

—Εἶμαι ἀρρωστος, σὲ χάλια! τοῦ εἶπε ὁ Γιάννης. Αἰσθάνομαι πόνους σ' ὅλο τὸ κορμί. Λίγες σταγόνες κονιάκ θὰ μοῦ ἔκαναν καλὸ. Τί λές;

—Πολὺ ἀργά, φίλε μου, τοῦ ἀποκρί-

θηκε τότε ὁ Χρήστος. Χθὲς ὅλη τὴ μέρα ἤμουν κ' ἐγὼ ἀρρωστος καὶ τ' ἄδειασα ὅλο τὸ μπουκάλι!

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΒΑΡΚΑΡΗΣ.

Μιὰ φορὰ ἓνας καθηγητὴς πολὺ στενοκέφαλος θέλησε χειμῶνα καιρὸ νὰ πάῃ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο μὲ βάρκα. Ἀφοῦ βγήκαν ἀπ' τὸ λιμάνι γυρίζει καὶ λέει στὸ βαρκάρη.

—Ξαίρεις φιλοσοφία;

—Ὁχι, τοῦ ἀποκρίθηκεν ἐκεῖνος.

—Κοίμας! Τότε τὸ ἓνα τέταρτο τῆς ζωῆς σου εἶναι χαμένο.

Ἀφοῦ πέρασε κάμποση ὥρα ὁ καθηγητὴς ξαναλέει στὸ βαρκάρη.

—Μήπως ξαίρεις μαθηματικά καὶ ἀστρονομία;

—Ὁχι, ξαναεἶπε ὁ βαρκάρης.

—Τότε καὶ τὰ τρία τέταρτα τῆς ζωῆς σου εἶναι χαμένα, δογματίσεν ὁ καθηγητὴς.

Ὅσο προχωροῦσαν ὅμως ἡ θάλασσα ἀγρίευε. Πελώρια κύματα ἔσκαζαν στὰ πλευρὰ τῆς βάρκας, τρικλίζοντάς τιν σὰν καρυδόφλουδο. Ὁ Καθηγητὴς τὰ χρειάστηκεν ὁ μαῦρος.

Ὁ βαρκάρης ποῦ εἶδε ὅτι σὲ λίγο θὰ βούλιαζε ἡ βάρκα, φαιδρὸς καὶ γελαστός ῥώτησε τὸν καθηγητὴ.

—Ξαίρεις κολῦμι, κύριε καθηγητή;

—Ὁχι, τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ τρόμο ἐκεῖνος.

—Αἰ, τότε καὶ τὰ τέσσερα τέταρτα τῆς ζωῆς σου εἶναι χαμένα.

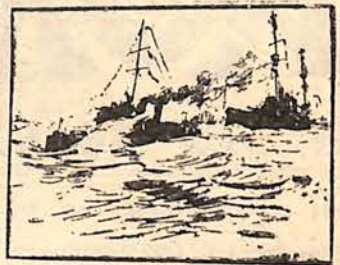
Τὴν ἴδια στιγμὴ ἓνα κύμα ἀναποδογύρισε τὴ βάρκα κι' οἱ δύο βρέθηκαν στὴ θάλασσα.

Ἀλλὰ ὁ βαρκάρης ποῦ ἤξερε κολῦμι καλὸ, ἔσωσε καὶ τὸν καθηγητὴ.

Η ΟΜΠΡΕΛΛΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Ὁ καντηλιανάφτης μιὰς ἐκκλησιᾶς ἄρπαξε μιὰ ὀμπρέλλα καὶ τὴν κατάρφερε μ' ὅλη του τὴ δύναμιν σὲ μιὰ γάτα ποῦ εἶχε κάποιον βρωμισιά.

—Τί κάνεις ἐκεῖ; οὐρλιασε ὁ παπᾶς. Πρέπει νάχῃ κανεῖς τὴν ψυχὴν του μαύρη σὰν τὴ δική σου, γιὰ νὰ κἀνῃ μιὰν ἀπάνορθωτη πράξη σὰν κι' αὐτή...

—Πῶς, εἶπεν ὁ καντηλιανάφτης εἶναι δική σας ἡ γάτα;

—Ὁχι! Ἡ ὀμπρέλλα εἶναι δική μου.

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

—Δὲν μοῦ λές; Ἐπλήρωσες τὸ γκαρσόνι;

—Ὁχι. Μήπως τὸ πλήρωσες ἐσύ;

—Ὁχι.

—Ἐ, τότε πᾶμε. Τί περιμένουμε;

ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ ΚΥΡΙΟΣ

Εἰς ἓνα τμήμα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν:

Ὁ Τμηματάρχης κἀθεταί στὸ γραφεῖο του χωμμένος σ' ἓνα σωρὸ χαρτιά. Ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ μπαίνει ἓνας χοντρός κύριος.

Ὁ ἐπισκέπτης (μπαίνοντας αὐτοπαρουσιάζεται μὲ στόμφο)—Χατζηλίας.

Ὁ τμηματάρχης (χωρὶς τὰ σηκώσῃ τὰ μάτια ἀπ' τὰ χαρτιά)—Πᾶρτε μιὰ καρέκλα καὶ καθήστε.

Ὁ ἐπισκέπτης (φανερὰ δυσανεχόμενος ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴν συμπληρώνει μὲ μεγαλειότητα πῶς)—Ἐφοπλιστής!

Ὁ Τμηματάρχης.—Ἐ, τότε πᾶρτε τρεῖς καρέκλες καὶ καθήστε!

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Βιβλία γιὰ τοὺς Ναύτας.

Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἀπεφασίσθη ἡ ἱδρυσις καὶ ἡ λειτουργία ναυτικῶν βιβλιοθηκῶν εἰς τὴν Χ. Α. Ν. καὶ Ἀεροδρόμιον Φαλήρου, πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν πληρωμάτων. Αἱ βιβλιοθηकाὶ αὗται θὰ εἶναι ἐφοδιασμέναι μὲ μεγάλον ἀριθμὸν ἐκλεκτῶν βιβλίων. Ἐκεῖ θὰ εὐρίσκουν οἱ ναῦται διάφορα ἱστορικὰ συγγράμματα καὶ φιλολογικὰ βιβλία, μυθιστορήματα, ἀνέκδοτα, παραμύθια, καὶ ἐν γένει βιβλία περιέχοντα ἐκλεκτὴν, ἐγκυκλοπαιδικὴν καὶ εὐχάριστον ὕλην.

Ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν παρομοία ναυτικὴ βιβλιοθήκη θὰ λειτουργήσῃ καὶ εἰς τὸ Κ. Προγυμναστήριον Πόρου.

Τὸ «σπίτι τοῦ Ναύτου»

Ἐντὸς ὀλίγου οἱ ναῦται τοῦ Κ. Προγυμναστηρίου ὡς καὶ τῶν ἄλλων ν. ὑπηρεσιῶν τοῦ Πόρου ἀποκτοῦν τὸ ἐντετυκτερίον των. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Λυγούστου ἤρχισεν εἰς Κ. Προγυμναστήριον ἡ κατασκευὴ τοῦ κτιρίου τοῦ «σπιτιοῦ τοῦ ναύτου», καὶ περατώνεται ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἢ μεταπροσεχοῦς μηνός. Τὸ «σπίτι τοῦ ναύτου» θὰ εἶναι εὐρύχωρον, ἀνετον, μὲ ὠραίαν αἴθουσαν, ἀναγνωστήριον, γραφεῖον ἀλληλογραφίας καὶ καφενεῖον. Κατὰ τὸν χειμῶνα θὰ λειτουργῇ ἐντὸς αὐτοῦ κινηματογράφος. Ἡ κατασκευὴ του γίνεται διὰ τῶν μέσων τῆς ὑπηρεσίας καὶ διὰ τῶν χρηματικῶν περιουσιῶν τῆς καντίνας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Τὰ ταξείδια τοῦ «Ἀρεως».

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν «Ἀρης» τὸ ὁποῖον χρησιμεύει διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ναυτικῶν δοκίμων καὶ ἱστῶν δοκίμων ὑπαξιωματικῶν συνεπλήρωσε τρεῖς μῆνας ἐκπαιδευτικῶν ταξιδίων.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο διένυσε περισσότερον ἀπὸ τὰ 2.000 μίλλια εἰς διάστημα 400 ὡρῶν.

Ὁ «Ἀρης» κατὰ τὸ ταξίδι του εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐπεσκέφθη τοὺς λιμένας τῆς Χαλκίδος, Μούδρου, Θεσσαλονίκης, Βατοπεδίου, Καβάλλας καὶ Πόρτο-Γκρίο.

Ἦδη εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἴόνιον καὶ συνεχίζει τοὺς ἐκπαιδευτικούς του πλόας.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κάθε ναύτης που θέλει να πληροφορηθῇ πράγματα σχετικά με τὴν θητείαν του, καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασίν του, ἢ θέλει νὰ μάθῃ τίποτα διὰ κανένα ὑπηρετοῦντα εἰς τὰς τάξεις συγγενῆ του, δύναται ν' ἀποτείνεται εἰς τὰ γραφεῖα μας (Περιοδικὸν «Ν. Ἑλλάς», Γ. Ἐπιτελεῖον Π. Ναυτικοῦ) δι' ἐπιστολῆς του σαφοῦς καὶ καθαρογραμμένης. Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν αἰτησίαν του θὰ τὴν ἔχῃ εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

Οἱ δικαιούμενοι ἀναβολῆς κατατάξεως καὶ ἀπαλλαγῆς.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσκλήσεως τῶν κληρῶν τῆς ἀπογραφῆς 1928, ἡτις φθάνει τὸν ἀριθμὸν τῶν 3200 περὶ τὸν ὅρισμένον πληροφωρίαν σχετικάς μετὰ τοῦ δικαιουμένου ἀναβολῆς κατατάξεως καὶ ἀπαλλαγῆς.

Ἀναστολῆς δικαιούνται οἱ διανύοντες τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν των σπουδασταὶ τοῦ Μετσβίου Πολυτεχνείου, τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, τῶν Μηχανικῶν σχολῶν τοῦ Πειραιῶς συνδέσμου καὶ Προμηθείας, οἱ εἰς ξένα Πολυτεχνεῖα φοιτῶντες πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος ναυπηγῶν ἢ ἡλεκτρολόγων ὧς καὶ οἱ μαθηταὶ ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους Ναυτικῶν Σχολῶν. Ἐπίσης οἱ διανύοντες τὰ τρία τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν των φοιτῶνται τῆς Ἰατρικῆς.

Ἀπαλλάσσονται, ὑποχρεούμενοι εἰς τετράμηνον μόνον θητείαν, ἐπὶ καταβολῇ ἀντιστηκόντων 300 δραχμῶν, οἱ προστάται οἰκογενεῖας, εἴτε λόγῳ θανάτου τοῦ πατρὸς των, εἴτε λόγῳ ἀνικανότητος τοῦ πατρὸς των (ἀνίατον νόσημα ἐπιφέρων ἀνικανότητα πρὸς πλῆκιν ἐργασίαν) ἢ ὅταν ὁ πατήρ των εἴναι μὲν ὑγιὴς ἀλλ' ἔχει ὑπερβῇ τὸ 70ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὁσούτως ἀπαλλάσσονται οἱ κρινόμενοι ἀνίκανοι ὁ δὲ τὰς τάξεις τοῦ Π. Ν. ὑπὸ τῆς Α. Ν. Γ. Ε. διὰ χρόνιον καὶ ἀνίατον νόσημα.

Ὅσοι ἐκ τῶν μὴ κατεταγμένων εἰσέτι ἔχουν λόγον ἀναβολῆς ἢ ἀπαλλαγῆς θέον νὰ υποβῶνται τὰ πιστοποιητικὰ των καὶ δικαιολογητικὰ εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ Ν. Στρατολογικὸν Γραφεῖον, τὸ ὅποιον θὰ τοῦς περὶ ἀσχῆ καὶ περισσοτέρως πληροφορίαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πλωτάρχην κ. Σλκβ. Πόρον. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ἀποσταλέντα. Σὰς περιμένομεν ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας.

Ναυτοπρόσκοπον. Πειραιᾶ. Ἡ «Ναυτικὴ Ἑλλάς» θὰ ἀσχοληθῇ μετὰ τὸν προσκοπισμὸν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλον. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ἀποσταλέντα.

Τέως Δίοπον. Αἴγινα. Εἴμεθα σύμφωνοι εἰς ὅσα μᾶς γράφετε. Νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι ἡ «Ν. Ἑλλάς» θὰ ἀποβῇ τὸ ἐντροφίον παντὸς φίλου τῆς θαλάσσης καὶ παντὸς φησιολόγου.

Χ. Γ. Σιμᾶτον. Καστέλλαν. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φωτογραφίαν τοῦ γιῶτ. Σύντομα θὰ γράψομε γιὰ τὰ γιῶτ.

Δ. Μανωλόπουλον. Π. Φάληρον. Ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀγγελίαν μας ἀναφέρομεν θὰ δημοσιεῖται καὶ συνεργασία ἀναγρωσίων, ἐφ' ὅσον θὰ κρίνεται αὕτη ἀξία δημοσιεύσεως ἐπὶ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Ν. Π. Χαλκίδα. Ἄν μποροῦμε ἀκόμη νὰ σὰς βεβαιώσωμεν γιὰ τὸ ποῦ μᾶς γράφετε. Πάντως θὰ προστίσωμε ἀφοῦ ἐξετάσωμε, νὰ σὰς δώσωμε συγκεκριμένη ἀπάντησιν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Κ. Βασ. . . . Ἐλευσίνα. Φωτογραφίας ἐλάβαμεν. Ἐάν ἡ Ἐπιτροπὴ τὰς ἐγκρίνῃ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὰ προσεχῆ φύλλα τῆς «Ν. Ἑλλάδος».

Δίδα Φ. Φωτ. Πειραιᾶ. Ἀσχόμεθα συνεργασίαν ἀναγρωσίων ἐφ' ὅσον αὕτη θὰ εἴναι ἐκλεκτὴ καὶ θὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Περιοδικοῦ μας.

Ποσειδῶνα. Χίον. Τὰ θαλασσινὰ σας σέβεται ὅχι καὶ τόσον ἐξαιρετικά. Ἡ «Ν. Ἑλλάς» θὰ δημοσιεύει μόνον ὅτι εἶναι ἐκλεκτὸ καὶ πρωτότυπο.

Ἡ Ν. ΕΛΛΑΣ

